

GU kringgår grundlag? s 4

Kommentator blir gästprofessor s 17

Engelskan tar över allt mer s 18-19

5/01

FOTO: JENKER ANDERSSON

Ger utrymme åt osynliga tjejer

Inger Berggren uppvärderar arbetarklasstjejers insatser i samhället s 12-13

Tre tysta minuter
för offren i USA

- 3 **Nedskärningar** slår hårt mot naturvetenskap
- 4 **Offentlighetsprincipen** åsidosatt
- 5 **Student frias** i Avskiljandena
- 6 **Konservatorprogrammet** i farozonen
- 7 **Friare friskvård** på andra universitet
- 8 **Intresset för** stamcells-forskning kom för tidigt
- 10 **Krav på mer rättvisa** löner mellan män och kvinnor
- 11 **GU vet nu vilka** bisysslor anställda har
- 12-13 **Hon synliggör** klasskillnader
- 15 **Eldsjal belönas för** stora insatser
- 17 **TV-proffs lär ut** knepen
- 18-19 **Engelskan gör** svenskan till ett andra klassens språk
- 20-21 **GU visar sig** från sin bästa sida under Universitetets vecka

GU Journalen

GU JOURNALEN är en personaltidning från Göteborgs universitet

CHEFREDAKTÖR: Allan Eriksson/Tel: 773 1021
allan.eriksson@adm.gu.se

BITRÄDANDE REDAKTÖR: Eva Lundgren/Tel: 773 1081
eva.lundgren@adm.gu.se

REPORTRAR: Kajsa Asklöf/Tel: 773 5708
kajsa.asklof@adm.gu.se
Ylva Beckman/Tel: 773 5162
ylva.beckman@adm.gu.se

FOTOGRAF: Göran Olofsson/Tel: 773 2997

LAYOUT/GRAFISK FORMGIVNING: Anders Eurén

ANSVARIG UTGIVARE: Siv Bondenäs Brink

STF ANSVARIG UTGIVARE: Åke Pettersson

MEDVERKANDE SKRIBENTER: Jenny Löof, Annica Carlsson Bergdahl, Viveca Bladh, Jens Christian Berlin och Rosie Rothstein

KORREKTUR: Jenny Löof

ADRESS: GU Journalen, Göteborgs universitet
Box 100, 405 30 Göteborg. Fax 031-773 4354

E-POST: gu-journalen@gu.se

INTERNET: <http://www.gu.se/aktuellt/GU-journalen>

WEBBTIDNING: Mikael Stoltz

TRYCK: Elanders Novum, Göteborg.
Tidningen trycks på miljövänligt
papper som uppfyller kraven för Svanenmärkning.

UPPLAGA: 5 900 ex

UTGIVNING: 7 nummer/år. Nästa GU Journal utkommer i början av november.

MANUSSTOPP: 19 oktober

ADRESSÄNDRING: Gör skriftlig anmälan till redaktionen.
För obeställt material ansvaras ej.
För ej signerat material ansvarar redaktionen.
Citera gärna, men ange källan.
ISSN 1402-9626

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Universiteten har svårt att klara utmaningar

EN KONFERENS med beteckningen Global Forum har nyligen hållits i Göteborg. Göteborgs universitet deltog dels som medarrangör, dels med ett seminarium om det globala universitetet. Konferensen utgjorde ett västsvenskt initiativ som planeras återkomma vartannat år och som syftar till att aktualisera globaliseringsfrågor från ett regionalt perspektiv.

Statsministern inledde med att bland annat beröra demokratiska maktfrågor.

En uppgift, som många förvånades över, var att OECD-ländernas samlade jordbrukssubventioner, med syfte att skydda och bevara det inhemska jordbruket, är större än hela Afrikas bruttonationalprodukt. En demokratisk globalisering förutsätter således rivandet av väldiga fördämningsvallar. Statsministern fortsatte med att teckna en förhållandevis optimistisk bild av framtiden, där den jämlika tillgången av kunskap globalt är befrämjande för demokrati och utveckling i frånvaro av krig.

MIN EGEN BILD kändes inte lika ljus. En betydande del av världens befolkning saknar såväl verktyg som utbildning att utnyttja tillgänglig information och kunskap. De fruktansvärda terrordåden i USA visar vidare att kunskap kan utnyttjas på ett fasansfullt sätt.

Universiteten lever sedan länge i en global värld. Ny kunskap sprids sekundsnabbt till andra universitet i andra världsdelar. Man kan dock fråga sig om kollektiv vetenskaplig kunskap verkligen är global. Mitt svar är otvetydigt nej. Våra samsamarbetsstrukturer talar ett tydligt språk. Forska "med" gör vi oftast med hög prestige vid universitet i högt utvecklade industriländer. Forska "på" görs på länder med säregna förhållanden, företrädesvis i tredje världen. Forskningsamarbete med lågprestigeuniversitet i tredje världen benämns ofta "forskning som u-hjälp" och fordrar särskild ekonomisk sponsring.

PATENTERINGEN av forskningsresultat utgör ett hinder för global spridning och utnyttjande av kunskapen och bidrar samtidigt till att öka de ekonomiska klyftorna. Kunskap för vem är en fråga som smyger sig på. Den av GU anordnade konferensen "Knowledge and learning for a sustainable society" visade tydligt att tiden för att nå nödvändig kunskap är knapp och att universitetens struktur till alla delar inte svarar upp mot de utmaningar som väntar. Sheldon Rothblatt, professor i historia vid Berkley och hedersdoktor vid GU, som medverkade vid konferensen, skrev med anledningen av den i Times Higher Education Suppl., July 13, 2001, en artikel med titeln "All for one, but none for all". "Universities need radical restructuring

to cooperate in addressing global problems", skriver han.

I någon mening har Rothblatt helt rätt. Samtidigt kan jag kanske inte säga att jag känner entusiasmen för förändringar välla mot mig. Tvärtom. Processen som ledde fram till Sahlgrenska akademien har varit segsliten och i vissa stycken hård. Skapandet av IT-universitetet har varit en besvärlig process. Förnyelsen av lärarutbildningarna är trots en arbetsam och stundtals kontroversiell process endast i sin linda. I skrivande stund har jag ingen aning om vad remissprocessen om tvärvetenskapens framtid kommer att utmynna i.

VÅRA EKONOMISKA VILLKOR och realiteter, en ökande klyfta mellan resurser och prestationer och en successiv omDispositionering av medel från fasta fakultetsmedel till råds- och fondstyrda forskningsmedel, gör det knappast lättare för interna omgrupperingar och initiativ.

En annan följd är att vi kommer att få allt svårare att förhålla oss till högskoleförordningens paragraf om en nära relation mellan utbildning och forskning. Jag befarrar en utveckling där utbildningen successivt fjärras från den levande forskningsmiljön. En sådan utveckling kommer att på sikt utplåna det enda riktigt unika med ett universitet, nämligen att vara en plats där det är tätt både i tid och rum mellan utbildning och forskning, mellan lärare/forskare och student och mellan akademi och samhälle. Detta är av fundamental betydelse för universitetens roll i globaliseringsprocessen.

Jag är dock övertygad om att universitetens organisation och mänsklig multiorganism, vi kommer att klara även denna period av utmaningar.

Bo Samuelsson

FOTO: GÖRAN OLOFSSON

Tuff sparplan gör lärarnas arbetsbörda tyngre

Naturvetarnas sparpaket, som till slut godkändes av styrelsen, innebär en rejäl skuldsanering. Men inte till vilket pris som helst.

Verksamheten ska hålla acceptabel kvalitet och ingen massuppsägning av personal planeras.

SEX ÅR HAR MAN på sig för att nå balans, och det är ett rekordstort underskott på 45 miljoner som ska betalas tillbaka. De största besparingarna görs på personalsidan, där många går i pension, och på lokaler och investeringar. Läget är allvarligt men inte så illavarslande som dekanus Stefan Nilsson befarade för ett halvår sedan.

– Jag är inte nöjd – men ändå tillfreds med situationen, säger han. Det känns som en befrielse att vi inte behöver säga upp mycket personal.

Efter flera månaders hårda förhandlingar har fakultetsledningen och rektorsämbetet kommit överens om vilka åtgärder som krävs för att fakulteten ska komma på fötter igen.

– Fakulteten har gjort ett imponerande och ambitiöst arbete. Det är nu det hårda arbetet börjar och det är viktigt att sparplanen följs upp och stäms av regelbundet, konstaterar prorektor Martin Fritz.

DET ÄR ETT omfattande sparprogram som ska genomföras de närmaste åren. Fakultetens åtgärder innebär besparingar som ska ge ett resultat på 73 miljoner. År 2006 planerar fakulteten att vara i ekonomisk balans.

– Det tar naturligtvis tid innan alla åtgärder får effekt, säger Stefan Nilsson. Men i år ska vi uppnå ett noll-resultat. Prognosen tyder på att vi kommer att klara av det, vilket närmast får betraktas som ett mirakel.

Åtgärdsplanen innebär att personalstyrkan minskar. Under de kommande åren kommer 74 personer att beröras av direkta åtgärder – i de flesta fall i form av pensioneringar. Eftersom en del av tjänsterna inte återbesätts sparar fakulteten totalt 21,5 miljoner kronor. Stefan Nilsson utesluter dock inte helt att det kan bli aktuellt med uppsägningar, men att det är för tidigt att svara på nu.

– Det är ingen som sjunger glädjesånger direkt. Men det måste gå – alldeles oavsett underskottet måste vi på olika sätt rationalisera grundutbildningen inom fakulteten. Det handlar bland annat om förändrad pedagogik och sammanslagning av kurser, framför allt på fördjupningsnivå.

För institutionerna har besparingarna redan märkts av. Botaniska institutionen har minskat sin personalstyrka, men prefekt Gun Sellén uppskattar att institutionen kommer att klara av 7-årsplanen.

– Det ska nog fungera men det är klart att det får konsekvenser. Ett stort problem är bristen på TA-personal, som snart är en utrotningshotad art. Lärarna går redan i dag på knäna och det blir knappast lättare i framtiden. Det är en svår balansgång att hinna med undervisning, forskning, tredje uppgiften och administration.

FAKULTETENS MÅL att alla lärare ska hinna med 20 procents forskning klarar institutionen av, men många har för mycket undervisning. Enligt Gun Sellén är idealet att ingen undervisar mer än 50 procent, i så fall skulle lärarna hinna med andra uppgifter också. Följden av sparplanen är att de lärare som är kvar får mer att göra.

Grundutbildningen förväntas öka. Samtidigt har studentpengen urholkats. Det innebär att lärare och forskare får

undervisa mer och därmed har mindre tid för forskning, vilket gör att fakulteten kan få svårt att stå sig i den hårda internationella konkurrensen. Stefan Nilsson tycker att det är en djupt olycklig utveckling.

– Om våra lärare inte kan få tid att ägna sig åt forskning eller handledning av forskarstuderande då är vi inte längre ett universitet – utan en högskola på lägsta nivå. Våra studenter har rätt att få undervisning av lärare som är vetenskapligt skolade och aktiva.

För att ekvationen ska gå ihop kräver Stefan Nilsson mer pengar till forskning och han har vädjat till styrelsen om omfördelning av resurser.

– Det går inte att behålla samma höga kvalitet som tidigare. För mindre pengar ska vi få igenom fler studenter. Men det behöver inte bli så katastrofalt dåligt, utan vi kan garantera en acceptabel kvalitet och vi jobbar för att studenterna inte ska drabbas.

PROBLEM ÄR INGET ORD som Stefan Nilsson tar i mun utan han talar hellre om utmaningar. Framtiden ser inte nattsvart ut. Positivt är att lärarkåren vid fakulteten förnyngas, vilket sannolikt gör det mer attraktivt för externa aktörer att satsa på "unga och lovande" forskare. Fakulteten når även sitt utbildningsuppdrag inom forskarutbildningen.

Dessutom har fakulteten många populära utbildningar med högst sökandetryck i landet.

– Utmaningen är att behålla försprånget, säger Stefan Nilsson. Det kräver en enorm arbetsinsats för att stimulera barns och ungdomars intresse för naturvetenskap.

Allan Eriksson

Sämre än väntat

DET GÅR SÄMRE än planerat för Göteborgs universitet. I delårsrapporten redovisar GU ett underskott på nästan 57 miljoner kronor, varav 41 miljoner avser semesterlöneskulden. Enbart verksamheten går med minus 16 miljoner och det största underskottet, nästan 11 miljoner, står Holdingbolaget för. Men efter försäljningar planerar Holdingbolaget att gå med 7 miljoner i överskott.

I prognosen för 2001 beräknar GU att redovisa nollbudget, vilket är 33 miljoner kronor sämre än väntat.

– Det försämrade resultatet beror främst på att avkastningen på donationskapitalet blir betydligt lägre genom den svaga börsutvecklingen, säger ekonomidirektör Lars Nilsson som varnar för att det kan få följder för den långsiktiga planeringen av verksamheten under 2002.

Ny dekan för vårdvetenskap

FANNIE GASTON Johansson har utsetts till dekan för den nya vårdvetenskapliga fakulteten.

Hon utbildade sig till sjuksköterska vid John Hopkins University i Baltimore, kom sedan till Sverige och disputerade 1985 med en avhandling om smärtupplevelser. Så småningom återvände hon till USA där hon blev docent vid John Hopkins University. Hon har behållit sina kontakter med Göteborg och blev bland annat gästprofessor vid vårdvetenskapliga sektionen förra året. Hon har tillsammans med olika medicinska ämnesföreträdare utarbetat den första forskarutbildningen i omvårdnad vid GU.

Fannie Gaston Johansson

Eden tar över

NY DEKANUS för medicinska fakulteten efter Göran Bondjers är Staffan Eden, professor i fysiologi och tidigare prodekan.

Allan Eriksson

Rektor ska spara 48 miljoner

Förutom naturvetarnas sparkrav på 73 miljoner kronor ska rektor på styrelsens uppdrag se över avtalen med Kristineberg och Chalmers. Denna åtgärd väntas ge 48 miljoner.

FÖRHANDLINGAR HAR INLETTS och senast i slutet av året räknar Bo Samuelsson med att kunna ge besked om hur det går.

En av åtgärderna gäller Kristinebergs marina forskningsstation som GU driver tillsammans med Kungliga Vetenskapsakademien. Målet är att "kraftigt" minska kostnaderna för universitetets verksamhet på Kristineberg.

– Det handlar framför allt om att för-

söka minska hyreskostnaderna. Vi har redan haft ett möte och det samtalet fördes i en positiv och konstruktiv anda, kommenterar Bo Samuelsson.

Det andra huvuduppdraget är att se över relationen mellan Chalmers och GU när det gäller gemensamma institutioner. Problemet är att GU och Chalmers – som myndighet respektive stiftelse – har olika system för administration och redovisning.

– Målet är en ökad tydlighet i administrationen som gör det lättare att se var pengarna finns och hur de kan användas.

En kontroversiell fråga gäller den gemensamma förvaltningens kostnader, där fakultetsledningen kräver att få betala

mindre. I den antagna åtgärdsplanen ingår en preliminär besparing på totalt 12 miljoner under sjuårsperioden. Men det räcker inte, menar naturvetarna som vill minska avsättningarna med ytterligare 18,5 miljoner under perioden.

Även om förhandlingar kommer att hållas om minskade centrala kostnader bedömer rektor redan nu att en sådan besparing är realistisk.

Om rektor lyckas i sina ansträngningar kommer naturvetenskapliga fakulteten att uppnå ekonomisk balans tidigare och därmed få utrymme för nysatsningar.

Bidrag till humaniora

HUMANISTISKA FAKULTETEN får ett bidrag på totalt 4 miljoner för att kunna satsa på postdoktorsforskningen. Det är Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien som har beslutat att avsätta 8 miljoner kronor årligen som en engångsinsats till humanistisk och teologisk forskning vid universiteten i Uppsala, Lund, Göteborg, Stockholm och Umeå. Orsaken är att de senaste årens besparingar har slagit hårt mot forskarassistenttjänster. Pengarna ska gå till att inrätta rekryteringstjänster, exempelvis forskarassistenter eller biträdande lektorer. För GU handlar det om ett stöd på en miljon årligen under fyra år.

– Det är ett mycket välkommet bidrag som inte kunde komma bättre i tid eftersom den här satsningen ingår som en del i den strategiska planen som vi kommer att anta i höst, säger dekan Lennart Olausson.

Det enda krav som bidragsgivaren ställer är att det tydligt ska framgå att befattningarna finansieras av Akademien.

3,7 milj till nytt centrum

REGERINGEN har beviljat Centrum för konsumentvetenskap bidrag med 3,7 miljoner kronor under en treårsperiod. Centrum för konsumentvetenskap, som inrättades i våras, har som syfte att bedriva flerdisciplinär forskning från konsumenternas perspektiv.

I sitt beslut skriver regeringen att forskning med ett tydligt konsumentperspektiv är viktigt för att kunna utveckla en aktiv konsumentpolitik och ett gott konsumentskydd.

Regeringen har inte för avsikt att finansiera verksamheten efter de tre första åren.

Blanketter på nätet

NU FINNS DE flesta administrativa blanketterna i elektronisk form. Blanketterna kan nås på olika sätt, antingen via universitetets hemsida genom att välja "blankett" i snabbval eller via avdelningarna personal- och organisationsutvecklings eller ekonomistyrnings hemsidor. Det går också att söka direkt på:

<http://blanketter.gu.se/>, där blanketterna kan hämtas hem och fyllas i direkt på skärmen eller skrivas ut och fyllas i manuellt. Om det uppstår problem kan det bero på att din webbläsare behöver uppdateras till en senare version.

Jurister anser att GU kringgår grundlag

Alla handlingar som inkommer till myndighet ska enligt offentlighetsprincipen vara offentliga, om det inte föreligger särskilda skäl.

Frågan är om GU kringgår grundlagen genom att anlita ett rekryteringsföretag vid tillsättandet av en chefstjänst.

DET HANDLAR OM avdelningen för lokaler och försörjning där man söker en ny fastighetschef efter Agneta Kores. GU har anlitat rekryteringsföretaget Mercuri Urval för att ta hand om ansökningarna. När personalen vid avdelningen för lokaler och försörjning bett att få veta vilka som sökt tjänsten svarar rektorsämbetet att handlingarna inte kan lämnas ut.

– Det handlar om intresseanmälningar och inte om ansökningar, förklarar universitetsdirektör Björn Järbur. För att få de personer vi vill ha måste vi se till att de sökande är skyddade under viss del av processen. Duktiga personer inom näringslivet, som en chef inom ett byggföretag till exempel, vill inte skylta med att de söker annat arbete. Det kan betraktas som illojalt inom deras nuvarande befattning. Men när Mercuri vaskat fram de personer som är möjliga för anställningen, kommer dessa förstås att bli offentliga.

ENLIGT GU:S JURIST Kristina Ullgren anses handlingarna som inkomna till myndighet även om de skickats till ett annat företag så länge innehållet i hand-

lingarna rör myndighetens verksamhet.

– Den allmänna principen är att även i de fall vi lägger ut ett ärende till någon annan som gör det på vårt uppdrag kan man inte frångå offentlighetsprincipen. I annat fall vore ju principen inte värd något.

Kristina Ullgren tycker också att det finns en moralisk aspekt av att göra på det sätt som GU nu gör:

– Det blir ju svårt att överklaga ett beslut om man inte vet vilka som är ens medtävlare eller vilka meriter de har. Dessutom undrar jag om denna person verkligen är välkommen på avdelningen? Öppna kort brukar vara det bästa sättet att vinna respekt.

MEN BJÖRN JÄRBUR hävdar att det är så här det måste gå till när man söker personer till ledande befattningar:

– Som myndighet har vi krav på effektivt resursutnyttjande. Vi har därför gjort bedömningen med stöd i tidigare erfarenheter från Göteborgs kommun att det är möjligt att arbeta på detta sätt. Regelverket som styr statlig verksamhet står inte i rimlig proportion till kraven som ställs på GU idag.

– Vi gjorde på samma sätt och anlidade ett rekryteringsföretag när vi tillsatte chef för fastighetsavdelningen förra gången. Om det visar sig att detta arbetsätt vid en närmare granskning inte är användbart ska vi förstås rätta oss efter gällande regelverk.

Det finns fall liknande det vid GU

som prövats i regeringsrätten och av JO. Exempelvis sökte Gävle kommun 1996 en chef och använde sig av en konsult på samma sätt som GU. Där fastställdes i regeringsrätten att konsultföretaget måste anses "ha mottagit och förvarat handlingarna för kommunens räkning".

UNIVERSITETSADJUNKT Jan Turvall vid statsvetenskapliga institutionen håller med om att det kan vara lättare för en myndighet att få flera sökande till en tjänst om man anlitar ett utomstående företag. Men det beror på att många helt enkelt inte känner till vad offentlighetsprincipen innebär.

– Eftersom man vet att alla handlingar som skickas till en myndighet blir offentliga finns det säkert de som drar sig för att söka tjänster där och sedan kanske inte få jobbet. Så då tror man att något sådant inte kan hända om myndigheten anlitar ett rekryteringsföretag. Men offentlighetsprincipen kan man inte kringgå på det här sättet. De ansökningar som kommer in till företaget är att betrakta som offentliga eftersom företaget gör ett arbete åt myndigheten.

– Det strider tveklöst mot idén i offentlighetsprincipen och det är extremt anmärkningsvärt att en statlig myndighet och därtill ett universitet gör på detta sätt, säger professor Dennis Töllborg vid juridiska institutionen.

Eva Lundgren & Allan Eriksson

Debattera: Bryter GU mot offentlighetsprincipen? <http://friaord.gu.se>

Ny utbildning om samhälle och miljö

SAMHÄLLSVETENSKAPLIGT miljövetarprogram – så heter den nya utbildning som GU nu startar och som kommer att profilera Göteborgsområdet ännu mer som den region i Sverige som satsar mest på forskning och utbildning om miljö.

Utbildningen är på fyra år och innebär ett samarbete mellan flera olika delar av GU samt Chalmers och är placerat vid Handelshögskolan. Det finns fem profiler att välja mellan: miljöekonomi, humanekologi, miljömanagement, miljöplanering och miljöpolitik. Drygt 500 personer hade sökt till de 50 platserna.

Vid invigningen den tredje september planterade miljöminister Kjell Larsson en fjärilsbuske på Handelshögskolans innergård som en påminnelse om alla de fjärilsarter som är utrotningshotade i Europa.

– Utbildningen är unik, berättade Kjell Larsson. Studenterna läser tillsammans med naturvetare och får kunskaper om både samhälle och miljö, samtidigt som de lär sig att arbeta i nätverk och projekt. Det är en utbildning jag själv skulle ha valt om jag varit ung i dag.

Miljöminister Kjell Larsson planterar en fjärilsbuske som en påminnelse om alla de fjärilsarter som är utrotningshotade i Europa.

Nämnd avslår GU:s begäran

Fd åtalad student får inte stängas av

GU:s begäran att få en manlig student avstängd från en vårdutbildning har avslagits av Högskolans avskiljandenämnd. Studenten har tidigare dömts till rättspsykiatrisk vård efter att ha befunnits skyldig till våldtäkt och grov misshandel. Avskiljandenämndens bedömning är att det inte finns någon risk att han skadar någon under sin utbildning.

SKYDDET FÖR STUDENTER som hotas av avstängning är starkt. För att någon ska tvingas att lämna sin utbildning krävs att han eller hon lider av psykisk störning, missbrukar alkohol eller narkotika, eller har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet och att det dessutom bedöms finnas en påtaglig risk att studenten kan komma att skada annan person eller värdefull egendom under utbildningen. Om personen kan anses vara lämplig för sitt yrke eller ej avgörs varken av avskiljandenämnden eller universitetet.

Avskiljandenämnden kan anmoda en student att genomgå läkarundersökning, vilket gjordes i det här fallet eftersom tidigare läkarutlåtanden om studentens psykiska hälsa varit motstridiga.

En sådan gjordes och med den som utgångspunkt har nu alltså Avskiljandenämnden beslutat att avslå GU:s begäran om avskiljning.

– Nämnden prövar inte lämplighet i yrket utan bara om studenten utgör en påtaglig risk i sin utbildning. Vi gör en prognos över vad vi tror kommer att hända under utbildningen, och kan inte sträcka den längre, säger Caroline Cruz,

jurist och föredragande i ärendet hos Högskolans Avskiljandenämnd.

I GU:s anmälan står att flera av studentens kurskamrater känt sig oroliga och otrygga, men något sådant känner inte Caroline Cruz till.

– Det var något nytt. Det framkom ingenting sådant när jag talade med hans lärare, säger Caroline Cruz.

I LÄKARUTLÅTANDET STÅR att studenten inte längre lider av psykisk störning och att han heller inte missbrukar alkohol eller narkotika.

Läkarens bedömning är att de brott studenten begick stod i samband med den belastande och kaotiska situation som studenten befann sig i vid tiden för brottet. Läkarens slutsats är att det inte finns någon risk att studenten återfaller i brottslig gärning.

Kristina Ullgren, GU:s jurist, har inte följt ärendet men konstaterar även hon att universitetet inte kan bedöma studenters lämplighet för sitt kommande yrke.

– Det ingår inte i vårt uppdrag. Lämpligheten får en tilltänkt arbetsgivare bedöma, säger Kristina Ullgren och tillägger att de nu fått reda på var "ribban ligger".

HON BEKRÄFTAR ATT flera kvinnliga studenter hört av sig för att de kände sig osäkra i studentens närhet, men att hon inte kan ge dem något annat råd än att de i så fall får byta grupp.

Avskiljandenämndens beslut kan överklagas av universitetet till länsrätten, men det kommer GU inte att göra.

– Vi anser att Avskiljandenämnden är mer kompetent att avgöra detta än länsrätten. Vi får acceptera detta och utgå från att det är rätt beslut, säger Claes-Olof Olsson, chef för akademiförvaltningen.

Kajsa Asklöf

Debattera: Är det rätt att stänga av olämpliga studenter? <http://friaord.gu.se>

Fakta / Högskolans Avskiljandenämnd

Varje år får Högskolans Avskiljandenämnd 3-4 fall att ta ställning till. Under tioårsperioden 1988 till 1998 behandlades 31 anmälningar, 20 av dem ledde till att studenten hindrades att fortsätta sin utbildning.

Den vanligaste orsaken var att studenten ägnat sig åt allvarlig brottslighet, den näst vanligaste att studenten led av psykisk störning.

Nämnden kan avskilja studenten från viss typ av utbildning eller från all högskoleutbildning. Nämndens beslut kan överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Nämnden har sammanträdde två gånger per termin. Den formella begäran om avskiljande ska rektorn vid respektive högskola göra. Studenten har rätt att begära omprövning av ärendet efter 2 år.

Studenter som fuskar, stör lektioner eller ägnar sig åt sexuella trakasserier anmäls inte till Avskiljandenämnden, för dem finns istället en särskild disciplinstadga. Ungefär 10-15 sådana fall handhas på GU per år, enligt Kristina Ullgren.

Disciplinnämnden kan utdela en varning eller stänga av någon från undervisningen under några veckor eller månader.

Sen rapportering straffas

Det tar lång tid innan institutioner rapporterar in i Ladok. Under 2000 gick GU miste om närmare 7 miljoner kr i intäkter. Nu förbereds en modell som innebär ekonomiska konsekvenser för fakulteter som inte rapporterar in studieresultat i tid.

6,7 MILJONER KR i uteblivna intäkter. Så mycket gick GU miste om förra året. Under 2000 var det så många som 210 helårsprestationer som rapporterades in först efter deadline. De kom alltså inte med i den årsredovisning som ligger till grund för regeringens tilldelning av resurser.

– Vi kan inte stillatigande se på när universitetet förlorar så mycket pengar. Det var en överraskning att det var så illa ställt, konstaterar planerings- och budget-

direktör Per-Erik Eriksson, som nu förbereder ett förslag om åtgärder.

Det är visserligen inget nytt problem men eftersom GU inte examinerade tillräckligt många studenter förra året blir konsekvensen mindre pengar från regeringen. Något som i slutändan drabbar fakulteterna på grund av minskade resurser från styrelsen.

Universitetsstyrelsen anser att situationen är ohållbar och kräver åtgärder.

I den modell som diskuteras kommer styrelsen troligen att ställa krav på att fakulteter, som inte rapporterar in i tid, tvingas betala tillbaka hälften av uteblivna intäkter.

– För flera nämnder kan det handla om miljonbelopp, säger Per-Erik Eriksson som är övertygad om denna åtgärd leder till skärpta rutiner på fakulteterna.

– Det är eländigt att det slarvas. Men ännu allvarigare är att studenterna drabbas. Om studieresultat rapporteras in för sent kan det få konsekvenser för studenter, till exempel när det gäller att söka studiemedel, menar Per-Erik Eriksson.

Allan Eriksson

Fakta / Rapportering

När det gäller grundutbildning får universitetet ersättning från staten beroende på antal studenter (helårsstudenter) och antal avtenterade kurspoäng (helårsprestationer). Ersättningen baseras på prestationer som institutionerna rapporterar in i studie-dokumentationssystemet Ladok.

Emigrationsutredningen

"Och varför drogo nu alla dessa iväg?"

På UB i Göteborg har vi nu lagt ut den klassiska emigrationsutredningen 1907-14 på webben. Utredningen omfattar 5 000 sidor.

Innehållet är en spännande genomgång av de svenska emigranternas situation i Amerika och en del av utredningen ägnas åt brev där man bland annat berättar varför man reste.

Utredningen ger den tidens bild av det svenska folklynnets och sekelskiftets Sverige både socialt och ekonomiskt.

Arbetet har skett inom ramen som nationellt ansvarsbibliotek inom samhällsvetenskap. Läs mer på: <http://www.ub.gu.se/samwebb/-textarkiv/emigrationsutredningen/>

Bok- och biblioteksmässa

UB i Göteborg har i år deltagit i Bok- och biblioteksmässan i Göteborg, 13-16 september. I årets mässa har UB samarbetat med Chalmers bibliotek och Stadsbiblioteket. Målet med vår gemensamma monter var att visa att Göteborgs tre största bibliotek tillsammans erbjuder ett stort antal läsplatser, böcker, tidskrifter och utbildning.

EZproxy

Ny tjänst på UB underlättar tillgången till elektroniskt material.

Tillgången till UB:s prenumerationer på databaser, elektroniska tidskrifter och e-böcker är idag begränsad till personer inkopplade på universitetets nät, på GU:s modempool eller via TeleNordia (s k IP-filtrering). Alla som har bredband hemma eller som tillhör GU men arbetar på annan ort kan nu med hjälp av sitt lånekort och personnummer logga in sig på UB:s nya EZproxy (uttalas easyproxy).

Inloggningen sker via GUNDA, bibliotekets databas. För att denna inloggning skall fungera måste man ha giltigt lånekort och vara användare inom GU, d v s student, lärare, forskare eller anställd.

Mer information kommer på bibliotekets hemsida www.ub.gu.se/Gm/

Biomedicinska biblioteket bygger om

Den vårdvetenskapliga litteraturen kommer från och med januari 2002 att finnas på Biomedicinska biblioteket.

För att bereda plats för fler studenter, lärare, forskare och anställda men också för böcker, tidskrifter och annat material måste biblioteket byggas om.

Det kommer tidvis att vara rörigt och stökigt på biblioteket men håll ut. Vi startar det nya året, 2002, med ett uppräsat bibliotek.

Läs mer på www.ub.gu.se/Gm/bygg.html

Linda Nordlund, UB

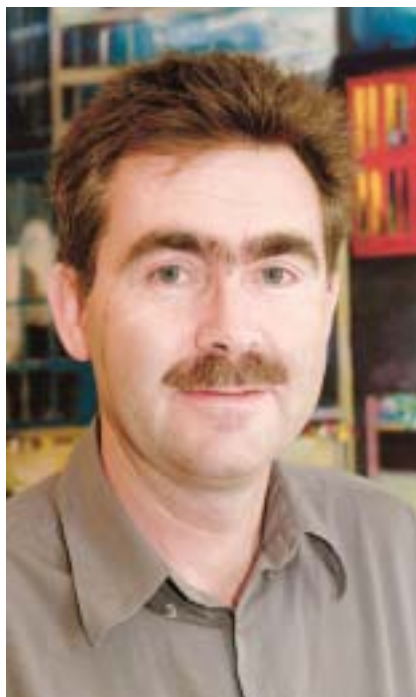
Utbildning för konservatorer hotas av nedläggning

Får universitetet inte mer resurser tvingas vi snart lägga ned utbildningen, säger avdelningsprefekt Krister Svedhage. Hotet gäller konservatorsprogrammet, en utbildning som är unik i Sverige, med en forskarutbildning som man är ensam om i världen.

AVDELNINGEN FÖR KULTURVÅRD ligger vid institutionen för miljövetenskap och kulturvård vid naturvetenskapliga fakulteten. Man har två program – bebyggelseantikvariskt program och konservatorsprogrammet. Det är anslagen till konservatorsprogrammet som inte räcker till eftersom utbildningen är så lokalkrävande och lärarintensiv. Nu vänder sig fakulteten tillsammans med rektorsämbetet till finansdepartementet och utbildningsdepartementet för att få ersättning i nivå med de konstnärliga utbildningarna.

– Krisen finns redan, personalen orkar inte mycket mer, säger Krister Svedhage. Den undervisning vi ger måste ske i små grupper genom en mix av teori och praktik och vi anlitar ett mycket stort antal externa experter. Allt detta gör att utbildningen blir dyr.

Göteborgs universitet var en föregångare

Krister Svedhage, avdelningsprefekt vid avdelningen för kulturvård, varnar för kris.

internationellt när det gällde att erbjuda en yrkesinriktad akademisk konservatorsutbildning. Den forskarutbildning i kon-

serving som institutionen erbjuder är dessutom unik i världen. Till de cirka 15 platser som utbildningen erbjuder varje år har man mellan 40 och 75 sökande. Det man läser spänner över så skilda områden som materiallära och konstvetenskap.

– Vi har påtalat krisen i cirka fem år nu och har vidtagit olika åtgärder för att få ner kostnaderna. Vi har till exempel tagit bort den naturhistoriska inriktningen och vi slår ihop andra inriktningar. Kanske kommer vi i framtiden att ägna oss åt problemområden i stället för materialkategorier för att ytterligare få ned kostnaderna.

INOM EU FINNS sedan en tid en proklamation om vikten av att ta hand om kulturarvet, och många länder, som Danmark och Tyskland, satsar mångdubbelt mer på sina utbildningar än Sverige gör.

– Det finns en risk att våra studenter söker sig utomlands om läget inte förbättras. Det vore synd eftersom vi trots allt hittills har haft mycket gott renommé internationellt, säger Krister Svedhage.

När GU nu vänder sig till departementen är det för att få bort de spärar som gör att pengarna för konstnärliga utbildningar inte också kan gå till konservators-

utbildningen. Och man har stöd bland annat från Riksantikvarieämbetet:

– VI SER DEN här utbildningen som oerhörd viktig och är mycket oroliga för konservatorsprogrammets kris, säger enhetschef Cecilia Engellau-Gullander vid Riksantikvarieämbetet. Något som gör att man från statsmakternas sida borde vara än mer intresserad av utbildningen är den kyrkoantikvariska ersättning som kommer att börja betalas ut från och med nästa år. Då kommer staten att betala ut femtio miljoner kronor för restaurering och vård av kyrkor, en summa som successivt kommer att höjas. Det är mycket pengar det handlar om och självklart måste det finnas utbildad personal som kan se till att de används på bästa sätt.

För att markera att man tillmäter utbildningarna i Göteborg största vikt har Riksantikvarieämbetet beslutat att med 50 procent delfinansiera en professur i kulturvård vid GU under sex år.

Eva Lundgren

Nytt förslag stärker tvärvetenskap

Dimridåerna kring tvärvetenskapens framtid börjar skingras. Nu finns ett konkret förslag att ta ställning till och åtgärderna ska stärka tvärvetenskapens ställning vid GU. Men för Temanämnden innebär förslaget slutet.

UTREDNINGEN OM tvärvetenskapens framtid är en av de mer omdiskuterade under de senaste åren. Under sommaren har fakulteter med flera fått tid på sig att komma in med synpunkter (sista datum var den 25 september). Och med största sannolikhet blir det en massiv respons på remissen.

Samverkan är nyckelordet i remissen. Den övergripande målsättningen är att utreda hur man på bästa sätt kan stimulera tvärvetenskaplig forskning och undervisning vid GU. Det konstateras att "tvärande" verksamheter är en angelägenhet för hela universitetet och att samverkan är nödvändig för att lösa dagens komplexa forskningsuppgifter. Inte minst gäller det stora projekt som ofta är externt finansierade.

Tvärvetenskaplig forskning och utbild-

ning är inget nytt, utan finns inom och mellan alla discipliner. Problemet är att administrativa hinder ofta sätter käppar i hjulet för samarbetet.

Det är hinder som måste undanröjas, menar rektor som kommer med tre förslag för att åtgärda problemen. För det första föreslår han en utredning som ska se över det administrativa regelverket. Den ska komma med förslag till åtgärder som gör det lättare att samarbeta över institutions- och fakultetsgränser.

I REMISSEN KONSTATERAS att GU i dag går miste om en hel del externa medel för att konkurrera med andra aktörer. Det krävs en omvärldsbevakning och en hög grad av flexibilitet för att svara mot förändringarna i samhället.

Rektors andra förslag går ut på att ett vetenskapligt råd, ett så kallat vetenskapligt observatorium, inrättas. Ett sådant råd ska bland annat analysera vad som sker i omvärlden och ha en kontinuerlig dialog med fonder, forskningsråd och andra finansierare.

Det tredje förslaget handlar om att skapa en speciell organisation med arbetsnamnet Enheten för temporära tematiska flerfakultetsprojekt som kan ta hand om tvärande projekt som inte passar inom de ordinarie fakultetsområdena. Enheten ska framför allt ge stöd till tidsbegränsade projekt som spänner över minst tre fakultetsområden, så att "alla lovande projekt erbjuds en plattform för att utvecklas". Men även anslagsfinansierad grundutbildning ska kunna ges inom ramen för enheten.

DESSA FÖRÄNDRINGAR påverkar i högsta grad Temanämnden som kommer att läggas ner när den nya organisationen fungerar. Vad händer då med all den verksamhet som idag ryms inom Temanämnden? Det framgår inte riktigt av remissen. Där står det att "vital" verksamhet ska flyttas över till "lämplig" fakultet och verksamhet som inte passar in i fakultetsmönstret kan – tillfälligt och i undantagsfall permanent – flyttas till den nya enheten. Däremot framgår det att "icke-vitala delar av Temanämndens verksamhet skall avvecklas".

Under förutsättning att universitetssty-

relsen kan fatta beslut under senhösten räknar rektor med att översynen av det administrativa regelverket kan starta på en gång. Vid årsskiftet kan det lokala vetenskapsrådet vara igång. Däremot lär det ta längre tid innan den nya enheten fungerar, vilket hänger ihop med avvecklingen av Temanämnden.

Allan Eriksson

Debattera: Tvärvetenskapens framtid.
<http://friaord.gu.se>

Fakta / Fyra förslag om tvärvetenskap

1. Översyn av regelverket för att utreda vilka administrativa hinder som idag försvårar tvärvetenskapligt samarbete.
2. Ett lokalt vetenskapsråd inrättas som bland annat ska syssla med omvärldsanalys.
3. En särskild enhet för tillfälliga tematiska projekt skapas.
4. Temanämnden avvecklas och dess verksamhet överförs till fakulteterna eller tas bort.

Friare och större utbud av friskvård på andra universitet

Hur har man resonerat då man valt att "skicka" de anställda till just Fysiken?

– Fysiken är den största anläggningen i Göteborg och den har det bredaste utbudet. Fysiken ligger också bra till geografiskt. Dessutom är det studenternas anläggning och då känns det naturligt för universitetet att utnyttja den.

Diskuterar ni andra former av friskvård för att förebygga till exempel utbrändhet?

– Det är viktigt att man har en balans i livet som helhet. Det är vetenskapligt belagt att fysisk friskvård är bra men det är förstås också viktigt att kunna slappna av från arbetet, att sätta sig ner med en god bok. Det är chefernas ansvar att skapa utrymme för andra aktiviteter så att jobbet inte tar allt för stor plats i medarbetarnas liv.

Gör GU några speciella satsningar för grupper som riskerar att få försämrings-skador, exempelvis lokalvårdarna?

– Det är egentligen upp till respektive arbetsledare att ta ställning i den frågan, man kan jämföra det med kompetensutveckling. Det är fullständigt rimligt och möjligt att arbetsledare sätter av nödvändig tid för fysisk träning, på samma sätt som brandmän, poliser och militärer har fysisk träning i sitt arbete.

GU är en stor arbetsplats. Kunde det vara aktuellt att anställa en friskvårdskon-sulent med ansvar för de här frågorna?

– Det stämmer inte överens med vår organisationsmodell utan ett sådant här arbete måste initieras och prioriteras av cheferna. Top-downlösningar av den här typen stämmer över huvud taget dåligt med dagens arbetsliv, där vi i allt större utsträckning försöker uppmuntra individen att tillsammans med chefen ta ansvar för sin egen arbetsituation: Hur arbetet ska läggas upp, vad man ska göra och inte och hur arbetsmiljö och friskvård ska se ut.

Ylva Beckman

Debattera friskvården på:
<http://friaord.gu.se>

Fakta / Sätt Sverige i rörelse

Inaktivitet är en av de största riskfaktorerna för ohälsa, i nivå med tobaksrökning. Tre fjärdedelar av Sveriges befolkning över 30 år rör sig för lite. Med kampanjen "Sätt Sverige i rörelse" vill regeringen att svenskarna ska bli fysiskt mer aktiva och friskare.

Kampanjen betonar bland annat sambandet arbete-hälsa-livsstil och arbetsgivarnas ansvar att stimulera fysisk aktivitet.

Fakta / Friskvård vid andra universitet

GÖTEBORGS UNIVERSITET

erbjuder gratis träning på Fysiken några timmar under dagtid måndag till fredag. 10 pass i veckan är reserverade för GU- och Chalmers anställda. Anställda kan också köpa ett X-kort för 250 kr som berättigar till ett 30-tal gym/aerobic-pass i veckan vid andra ställen. Dessutom kan man köpa Fysikens kombikort, som ger tillgång till hela utbudet, till rabatterat pris. Träning kan ske på icke-betald arbetstid inom flexramen.

LINKÖPINGS UNIVERSITET

har tecknat avtal med några arrangörer som erbjuder allt från styrketräning till simning. Universitetet betalar 75 procent av kostnaden för motionsaktiviteten upp till 2 000 kr/anställd och är, skattefritt ersättning. Friskvård får bedrivas på icke-betald arbetstid inom flexramen.

LUNDS UNIVERSITET

är delägare i Gerdahallen som erbjuder olika motionsaktiviteter från styrketräning till tai chi och simning. Anställda vid universitetet får det så kallade Gerdakortet (450kr/termin) som berättigar till gratis träning i hallen. Men anställda ges möjligheter att fritt välja var och vad de vill träna. För dem som väljer att träna någon annanstans ersätter universitetet träningskostnaden med 450kr/termin. Friskvård på icke-betald arbetstid inom flexramen.

STOCKHOLMS UNIVERSITET

erbjuder sina anställda en timme friskvård i veckan på betald arbetstid. Vid Frescatihallen kan anställda kostnadsfritt ta del av olika träningsformer från body pump till tai chi. Universitetet har också ett personalgym som har öppet mellan 07.00-21.30.

UMEÅ UNIVERSITET

rekommenderar en timme i veckan på betald arbetstid och uppmanar institutionerna att bidra med upp till 400 kr per termin som subvention till träningskort vid Iksu, som erbjuder allt från bad (tre bassänger) till styrketräning. Iksu ligger i campus och är Nordens största träningsanläggning. De anställda kan träna där vilka tider som helst.

UPPSALA UNIVERSITET

har träffat avtal med ett antal olika motionsanläggningar (gym, bad med mera) som tar emot rekvisition vid köp av motionskort. Institutioner och dylikt. bestämmer själva hur mycket man ska subventionera kostnaden för kortet med, men enligt beslut av rektor ska det ske med minst 300 kr/termin (skattepliktig ersättning). De anställda ska kunna välja en motionsform som passar dem och som finns i närheten av bostaden om de så önskar.

Friskvård inom flexramen, men det är upp till varje prefekt eller motsvarande att avgöra om det får ske på betald tid.

ÖREBRO UNIVERSITET

erbjuder en timmes friskvård i veckan på betald arbetstid – detta oavsett om man arbetar heltid eller deltid. Personalen erbjuds gratis motionspass i idrottsföreningens regi, tillgång till loH:s sportanläggning i campusområdet och gratis träning i universitetets gymmet (öppet 7.30-16.30, vissa tider är reserverade för enbart anställda). Vidare subventionerar universitetet terminskort vid Friskis och Svettis med 300 kr/termin (skattepliktig ersättning) och har träffat avtal med Örebro's inomhusbad som ger anställda möjlighet till en gratis motions-simning per vecka. Slutligen sponsrar man personalens deltagande i motionslopp.

GU satsar betydligt mindre på friskvård än andra lärosäten. Det visar en kartläggning som GU Journalen gjort av friskvården vid sex universitet.

Gör GU tillräckligt? Varför kollektivanslutnings till Fysiken, undrar Ingrid Lundgren på Fria ord.

Björn Järbur, universitetsdirektör, hur tycker du att friskvården fungerar vid GU?

– Allmänt sett är friskvården en oerhört viktig fråga och en rejäl satsning inom friskvårdsområdet skulle ge bra effekter både för den enskilde medarbetaren och för universitetet som arbetsgivare.

– Dagens system är lite begränsat men fungerar väldigt bra för dem som utnyttjar det. Det finns många människor som skulle vilja ha större frihet när det gäller både val av var man har sin friskvård och när.

– Ett gemensamt mål kunde vara att var och en rör sig minst 45 minuter två gånger i veckan så att man får lite puls-stegring. Först då uppnår man de goda effekterna både när det gäller arbetskapaciteten och välfärdssjukdomar.

Skulle det inte underlätta för folk att komma igång om man fick möjlighet att träna en timme i veckan på betald arbetstid?

– Vi sitter nu i löneförhandlingar, där friskvården är en del i diskussionerna. Det kommer säkert att bli någon form av möjlighet för detta, men det behöver kompletteras med andra organisatoriska frågor. En timme totalt i veckan är rimligt, men den kunde disponeras på två tillfällen så att medarbetarna står för halva tiden och arbetsgivaren för andra halvan. Man kunde till exempel utöka flextiden över lunchen med en timme till och är det då så att man är på friskvård så kan man räkna av en del av den tiden.

Handledningen synad

HUR UPPFATTAR doktoranderna sin situation? Hittills har ingen vetat. Men nu kommer GU:s första breda studie – inspirerad av Lunds "Doktorandbarometer".

Resultatet presenteras vid ett allmänt möte i 10:an i universitetets huvudbyggnad i Vasaparken den 10 oktober kl 17.00.

Det är en omfattande genomlysning av forskarutbildningen som genomförts. I korthet visar enkäten att doktoranderna är mest nöjda med tillgången till infrastrukturen på institutionerna, UB som forskningsbibliotek och möjligheterna att själva välja avhandlingsområde. Alla är också nöjda eller mycket nöjda med färdigheter i vetenskaplig metodik och kritiskt vetenskapligt tänkande. Mest missnöjd är man med information om fakultetens/universitetens organisation och arbetsmöjligheter. Ju mer man har klarat av sin forskarutbildning desto mindre tillfredsställd är man med handledarens ämneskompetens.

Tidsfrist för humanekologi

BRÅKET SOM SEGLADE UPP i våras kring professuren i humanekologi har fått en lösning – åtminstone tillfälligt. Humanistiska fakulteten ger ett bidrag på 90 000 kr till forskarutbildningen och Temanämnden skjuter i höst till pengar till Hans Egnéus anställning som tf professor.

Debattvägarna kring humanekologi stod som högst i våras (läs GU Journalen nr 2 och 3-2001). När humanistiska fakulteten förklarade att man inte tänkte finansiera professuren efter 1 juli i år varnade doktorander, lärare och forskare för konsekvenserna. Ämnets existens stod på spel, menade humanekologerna.

Trots kritiken tycker dekanus Lennart Olausson ändå att fakulteten har tagit sitt ansvar.

– Vi har tilldelat pengar till undervisning och handledning så att forskarutbildningen kan bedrivas på ett tillfredsställande sätt. Det är det viktiga. Ämnet får vi ta ställning till när utredningen om tvärvetenskapens framtid är klar.

Men tack vare överskott går nu Temanämnden in och finansierar professuren i höst.

– Vi var tvungna att få lugn och arbetsro, säger Anneli Scherman på Temanämnden. Fast vi lever fortfarande i ett vakuum och vet inte vad som händer.

Allan Eriksson

Svenska forskare vill inte vara beroende av USA

Sedan det blev klart att hela nitton av de sextiofyra stamcellslinjer som kan komma i fråga för amerikansk forskning finns i Göteborg har telefonerna gått varma vid medicinska fakulteten. Men intresset kommer för tidigt, anser professor Peter Eriksson och docent Henrik Semb.

– STAMCELLER ÄR JU knappast lösningen på alla medicinska problem, betonar professor Peter Eriksson vid institutionen för klinisk neurovetenskap. Man får inte bläsa upp en jätteballong kring det här som sedan bara spricker. Därför tycker jag att det hade varit bättre om intresset från massmedia hade kommit några år senare när vi förhoppningsvis vet mer om vart forskningen kan leda.

Många frågor återstår, bland annat när det gäller stamcellslinjernas kvalitet:

– Att USA:s regering bara godkänner forskning på redan existerande stamcellslinjer är oroande, det finns så få och ingen vet om de som vi har verkligen är de bästa, förklarar docent Henrik Semb vid institutionen för medicinsk och fysiologisk kemi. Bland annat vet vi inte om det är en eller flera celler som ger upphov till en stamcellslinje. Och för att till exempel få fram insulinproducerande celler

måste vi ha mer material att arbeta med innan vi kan avgöra vad som fungerar.

DET FINNS EN STOR tveksamhet inför forskning på mänskliga embryon inte minst i USA. Många tycker att man enbart borde tillåta forskning på somatiska stamceller, det vill säga på dem som redan finns i kroppen, till exempel i huden, hjärnan eller i ryggmärget.

– Men dessa stamceller är svåra att hitta. För att vi ska kunna lära oss hur de somatiska stamcellerna fungerar och hur man sätter igång dem måste vi först forska på embryonala stamcellslinjer.

TROTS STORT INTRESSE i USA är det inte tal om att forskarna vid GU ska sälja stamceller till amerikanska företag.

– Det är viktigt för patienterna att vi förklarar att vi varken har tillstånd eller lust att sälja stamceller, förklarar Peter Eriksson. Blir det ett samarbete med USA kommer det att ske på strikt vetenskaplig basis.

Forskarna vid GU hoppas att all uppmärksamhet ska föra med sig det goda att man får mer pengar till forskning från staten men även från det amerikanska forskningsrådet.

– Men vi vill inte vara beroende av

amerikanska pengar, säger Henrik Semb. Det råder ett rent kaos där när det gäller synen på stamcellsforskning medan vi i Sverige har ganska klara rekommendationer även om några exakta regler ännu inte finns. Det är faktiskt så att amerikanerna är mer beroende av oss än vi är av dem och så får det gärna fortsätta att vara.

Beslut om svenska riktlinjer för stamcellsforskning kommer att tas av Vetenskapsrådet under hösten.

Eva Lundgren

Fakta / Stamceller

Stamceller är celler som kan utvecklas till vilka slags celler som helst i kroppen och är därför användbara för att behandla svåra sjukdomar som hjärtinfarkt, diabetes, Parkinsons.

Man skiljer på somatiska stamceller som tas från kroppen, till exempel blodet eller huden, och embryonala stamceller som tas från embryon som blivit över vid provrörsbefruktning. Det är dessa som värlar etisk debatt.

Stamceller som förökar sig från ett och samma embryo kallas för cellinje.

Osäkert om stödet till doktorander räcker

Ett välbehövligt bidrag, 6,5 miljoner, extra till doktorander vid GU. Men räcker pengarna, undrar doktorandombudsman Marie Tuula.

FOTO: GÖRAN OLUFSSON

Tuula vill höja doktorandernas status

REGERINGEN HAR BESLUTAT att göra en engångssatsning på 30 miljoner kronor på doktorander inom humaniora och samhällsvetenskap. Det extra tillskottet ska fördelas på sju universitet och för GU:s del handlar det om ett stöd på 6,5 miljoner.

– Det är på tiden att det görs något, men jag tror inte att åtgärden är tillräcklig. Beloppet på 6,5 miljoner verkar mest tagen ur luften och det är helt uppenbart att pengarna inte räcker, säger Marie Tuula som tycker att det är angeläget att höja doktorandernas status och lön.

Hon kan inte låta bli att undra varför regeringens satsning på doktorander kommer just nu när problemet varit känt länge.

– Kanske var det en reaktion på ett P1-program i våras om doktorandernas utsatta situation som fick regeringen att vakna till liv.

Vid GU kan totalt 185 doktorander komma ifråga för stödet, visar en kartläggning. Från humanistiska fakulteten uppfyller 65 doktorander villkoren, 30

från samhällsvetenskapliga fakulteten, 55 från Handelshögskolan och 35 från utbildningsvetenskapliga fakulteten.

Enligt förslaget till universitetsstyrelsen kommer pengarna att fördelas efter fakulteternas andel av forskarstuderande, vilket innebär att humanistiska fakulteten får mest, 2,3 miljoner.

Men om man slår ut beloppet på samtliga doktorander räcker pengarna bara till 1,3 månad per forskarstuderande, eller till 20 doktorander under ett helt år.

FÖR ATT DOKTORANDER ska kunna anställas måste de ha antagits före 1 april 1998 och anses kunna avsluta sina studier inom ett till två år. Ett annat villkor är att forskarstuderande inte tidigare haft anställning som doktorand eller utbildningsbidrag.

– Jag tycker inte att det är en lyckad begränsning. Många doktorander har bara haft 2 års anställning men får ändå inte fortsatt stöd, beklagar Marie Tuula.

Allan Eriksson

"Det här får inte misslyckas"

Förhoppningarna är stora inför det nya IT-universitetet. Här ska studenter, forskare och näringsliv mötas, gränser sprängas och framtidens IT-kunskap skapas.

FRÄSCHA, LJUSA LOKALER och en studiemiljö som snarare påminner om en arbetsplats än en skola. De 150 studenter som nu har börjat vid IT-universitetet får god tillgång till digital utrustning och projektrum som döpts efter datorsymbolerna: Ctlr, Alt, Dot. Och självklart får var och en hyra en bärbar dator för här är det trådlös kommunikation som gäller.

Symboliskt klipper kommunfullmäktiges ordförande Göran Johansson av sladden till datorn och plötsligt när ljuset släcks visas en ljud- och bildshow på skärmen. Därmed är IT-universitetet invigt.

Det är tänkt att studenterna under sin utbildning ska få lära sig informationsteknologins användning och tillämpning. Studenterna kommer från olika håll och här finns musiker, ekonomer, lärare, lingvister och tekniker. Deras olika kunskaper kommer enligt projektledningen att berika

undervisningen. En stor del av utbildningen sker också i projektform ute i näringslivet eller kommunen.

Mattias Lundquist, en av de studenter som läser Business Technology, tycker att det är bra med en koppling mellan undervisning och praktik.

– Man får lära sig hur IT fungerar, så att det inte blir bara tomma ord. Jag tror att det är bra att gå den här utbildningen efter IT-kraschen eftersom man har en mer verklighetsanpassad syn på IT nu.

Det tvärvetenskapliga synsättet som präglar utbildningarna är något som läraren Solveig Andersson vid IKT och lärande tycker är stimulerande.

– Just det program som jag undervisar på är unikt i Sverige. Det är inspirerande att få arbeta på program som är så tvärvetenskapliga. Information och IT blir allt mer integrerade i nästan all verksamhet i samhället och därför behövs inputs från olika discipliner.

Samarbetet är något som är betydelsefullt för skolans utveckling. Det framhålls av samtliga invigningstalare. Sven Lindqvist, som varit ordförande i IT-uni-

versitetets styrgrupp, poängterar att IT-universitetet är en paraplyorganisation med både bredd, djup och spets.

– Det här får inte misslyckas. Ett frö har satts – nu är det en späd planta som behöver mycket omvårdnad och näring. Men även forskningsanknytningen är viktig och för att vi ska kunna utvecklas behöver vi mer sponsring.

Bo Samuelsson betonar att något nytt och mångkulturellt nu har skapats.

– Att GU som myndighet och Chalmers som stiftelse kan samarbeta är unikt. Det är ett bra exempel på hur högskolan kan förnyas och bli en del av samhället. Självklart kommer vi att lyckas.

Eva Lundgren & Allan Eriksson

Fakta / IT-universitetet

IT-universitetet är en skapelse av Göteborgs universitet och Chalmers. Bakom projektet står också Göteborgsregionens kommunalförbund och Västsvenska Industri- och Handelskammaren.

FOTO: GÖRAN OLIFSSON

De första studenterna har just kommit till det nystartade IT-universitetet, men det här är bara början. Inom ett par år kommer 4 000 studenter att finnas här, hoppas grundarna.

Budgetproppen

20,4 MILJONER kronor – så mycket får grundutbildningen inom humaniora och samhällsvetenskap vid GU under perioden 2002-2003 enligt den nya budgetpropositionen.

Dessutom kommer sjuksköterskeutbildningen att utökas med 150 nya platser.

Utbildningsminister Thomas Östros lovade också fortsatt ökade satsningar på forskning och forskarutbildning under de kommande åren. Det innebär bland annat satsningar på de universitet som står som värduniversitet för de nya forskarskolorna. För GU:s del betyder det att forskarskolorna i genomik och bioinformatik samt i språkvetenskap vardera får 5 miljoner kronor under 2002 och 3,5 miljoner under 2003.

Ny nämnd för lärarutbildning

DEN 1 JULI startade den nya Utbildnings- och forskningsnämnden för lärarutbildning (UFL) sin verksamhet. Den stora skillnaden mellan UFL och föregångaren LUN är att UFL inte bara ansvarar för lärarutbildningen utan också för forskning och forskarutbildning med anknytning till denna.

UFL fungerar som en fakultetsnämnd och har samma befogenheter. Man har det övergripande ansvaret för utbildningen, beslutar om organisation, policy och utbildningsplaner samt fastställer kursplaner. Professor Anders Fransson är ordförande i UFL.

Satsning på obehöriga lärare

4 000 NYA LÄRARE – så mycket beräknas regeringens satsning på utbildning av obehöriga lärare att ge. Sex universitet och högskolor har fått i uppdrag att stå för utbildningen, förutom GU, Karlstads universitet, Umeå universitet, Lärarhögskolan i Stockholm, Malmö högskola samt Högskolan i Jönköping.

Samordningsansvarig blir Göteborgs universitet. Högskoleverket får i uppdrag att följa upp undervisningen.

Akademisk högtid

DOKTORSPROMOTIONEN 2001 äger rum i Kongresshallen, Svenska Mässan, lördagen den 20 oktober kl 15.00. Den som har avlagt doktorsexamen under tiden 1 juli 2000 till 30 juni i år inbjuds till promotionen. Ansvarig för årets promotion är Roger Palmqvist, telefon: 773 1220, e-post: roger.palmqvist@nordicom.gu.se

Nu finns över 650 bilder i GU:s bild databas!

Du behöver inte leta längre...
Hämta hem bilder på <http://cumulus.it.gu.se>

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Orättvisa löner måste justeras

Lika lön för lika eller likvärdigt arbete. Nej, det är långt ifrån en självklarhet, menar arbetsrättsjuristen Susanne Fransson som ska undersöka situationen vid Göteborgs universitet.

PROJEKTET JÄMSTÄLLDA LÖNER och anställningsvillkor ska ta reda på om det finns diskriminerande löneskillnader mellan män och kvinnor vid GU.

Projektledare Susanne Fransson är specialist på området. Hennes avhandling om lönediskriminering blev klar i februari – samtidigt som domen i det segdragna barnmorskemålet kom, där Arbetsdomstolen avslög Jämos begäran att ge två barnmorskor lika mycket betalt som manliga tekniker har.

Sedan 1994 är arbetsgivare skyldiga att årligen kartlägga skillnader mellan kvinnors och mäns löner. Den 1 januari i år skärptes kravet betydligt. Då kom den nya jämställdhetslagen vars regler är att upptäcka, förhindra och åtgärda löneskillnader som har samband med kön. Och sådana orättvisor skall justeras inom tre år.

– Det radikala med lagen är kravet på analys och åtgärder. Inom projektet ska vi försöka identifiera grupper som har lika eller likvärdigt arbete och jämföra yrkesgrupper som är kvinnodominerade med

grupper som inte är det, säger Susanne Fransson.

Jämförelser ska göras mellan grupper som kan betraktas som lika eller likvärdiga. Det nya är att jämförelser ska göras utöver kollektivavtalsgränserna, inom hela arbetsgivarens verksamhetsområde.

Projektet, som ska vara klart i mars nästa år, innehåller tre delar. Den första delen är en detaljerad lönekartläggning, sedan ska arbetsuppgifter värderas och till sist ska materialet analyseras för att se om löneskillnader är direkt eller indirekt könsdiskriminerande.

ARBETSGIVAREN HAR NÄMLIGEN bara skyldighet att rätta till sådana orättvisor som är könsdiskriminerande. Även om det finns kvinnodominerade grupper vid GU är det inte säkert att dessa grupper är diskriminerade i laglig mening, förklarar Susanne Fransson.

– Fast vi får inte bara stirra oss blinda på det som är direkt könsdiskriminerande. Vi kan rätta till andra orättvisor också, det finns stöd för det i förarbetena till lagen. Ett exempel är kvinnliga bibliotekarier som länge kämpat för mer rättvisa löner.

Ett stort problem, och något som vällat mycket debatt, är den rättsliga tolkningen av begreppen. Susanne Fransson har i sin avhandling visat att traditionella normer

präglar både Arbetsdomstolen och EG-rätten. Det är ett synsätt som innebär att mäns arbete värderas högre än kvinnors.

Vad är då lika och likvärdigt arbete? Hur arbeten ska klassificeras är den stora knäckfrågan. Susanne Fransson hänvisar till jämställdhetslagens andra paragraf: Likvärdigt arbete ska bedömas utifrån kriterierna kunskap och färdigheter, ansvar, ansträngning och arbetsförhållanden.

– Det är ett minimikrav. Jag tycker att vi ska utgå från kriterier som är ganska enkla.

Vid universitetet försvåras analysen av att det finns så många olika tjänstebeteckningar. Två personer kan ha en och samma tjänst men ha helt olika arbetsuppgifter. Dessutom saknas det ofta lönekriterier och arbetsbeskrivningar vid GU.

SUSANNE FRANSSON menar att det finns en stor och dold lönediskriminering i arbetslivet.

– Utifrån min erfarenhet här på universitetet kan jag se att chefer fortfarande klumpar ihop kvinnor, ofta omedvetet, i kollektiv. Den individuella lönesättningen gäller inte riktigt för kvinnor, medan män tar för sig mer individuellt. Dessa informella strukturer är svåra att komma åt. Forskning visar att kvinnor missgynnas i sådana strukturer, de tjänar mer på lönetariffer, säger Susanne Fransson fullt medve-

ten om att det är ett kontroversiellt påstående.

Frågan om jämställda löner är till stor del ett politiskt problem och kollegor har varnat henne för att ge sig in på ett minerat fält.

– Man får vara medveten om att det vi gör och kommer fram till kan uppfattas som känsligt och att det finns de som hävdar att det inte går att göra. Men vi ska följa det som står i lagen och förarbetena, och ta hjälp av Jämo.

Allan Eriksson

Susanne Fransson, arbetsrättsjurist

Här är din guide inför höstens löneförhandlingar

GU:s vanligaste yrkesgrupper. Den genomsnittliga lönen vid GU är 22 050 kr

Vi har listat medellönerna för de vanligaste yrkesgrupperna vid GU. Har du rätt lön?

Medellöner, mars 2001. Lönestatistiken baseras på mars månads löner eftersom ny löneperiod gäller från och med april. I lönestatistiken har anställda vid medicinska fakulteten som går på läkaravtalet ej tagits med.

Titel	Totalt	Kvinnor	Män
Avdelningsdirektör	29 919	29 668	30 107
Assistent med utbildningsbidrag	16 160	16 090	16 244
Biträdande forskare	19 075	19 118	19 001
Bibliotekarie	19 603	19 585	19 704
Doktorand	18 042	18 091	17 978
Forskningslab	18 630	18 633	18 400
Forskare	25 986	25 433	26 360
Institutionssekreterare	17 069	17 070	17 048
Intendent	19 186	19 016	20 194
Laboratorieassistent	17 352	17 366	16 900
Lokalvårdare	14 392	14 416	14 150
Professor	36 687	36 323	36 778
Projektassistent	18 123	17 731	18 717
Tekniker	17 165	16 870	17 232
Universitetsadjunkt	23 788	23 849	23 683
Universitetslektor	28 294	27 824	28 562

ST-ATF kräver lönesamtal åt alla

FÖRST ENSKILDA LÖNESAMTAL, sedan förhandling. Det kravet ställer ST-ATF på arbetsgivaren inför årets löneprocess. Om inte det sker hotar facket att blockera förhandlingarna.

Göteborgs universitets andra största fackförbund ST-ATF med 1 500 medlemmar går nu in i löneförhandlingarna med krav på att alla medarbetare ska ha haft lönesamtal innan förhandlingarna kan starta.

– Vi tänker inte genomföra några förhandlingar förrän alla våra medlemmar har fått lönesamtal. Det är ett ovillkorligt krav från vår sida som vi har kämpat för länge, säger Eva Sjögren, representant för ST-ATF vid GU.

För att kartlägga hur många personer som fått lönesamtal har man gått ut med enkät. Den visar att merparten av medlemmarna haft lönesamtal, men långt ifrån alla. För ST-ATF är detta en stor principfråga.

– Alla anställda ska kunna få veta hur man kan påverka sin lön. Sedan 1994 har det varit arbetsgivarens skyldighet att se till att alla får utvecklings- och lönesamtal. Det borde vara rutin år 2001 men det är det inte.

Konsekvensen av ställningstagandet är att medlemmarna troligen får vänta ännu längre på besked om löneförhöjning. Eva Sjögren håller med om att det är ett tufft krav.

– Men om vi inte gör något idag kommer ingenting att hända i framtiden.

den. Vi måste markera detta – även om det innebär att löneförhandlingarna blir utdragna.

Universitetsdirektör Björn Järbur håller med om att det är ett rimligt krav att alla ska ha haft lönesamtal, men tycker det är svårt att ställa ultimata krav.

– Lönesamtal är en god bas för ett förtroendefullt samarbete mellan medarbetare och chef. Som princip är det viktigt, även om det kan vara svårt att nå målet i år.

■ Enligt centrala RALS 2001 och OFR/S

Om OFR/S och arbetsgivaren, mot förmodan, inte kommer överens inom sex månader är den lägsta lönepotten 2,5 procent. Lönepotten ska fördelas till olika grupper och även räcka till särskilda satsningar. Lägsta garanterade löneökning för varje medlem är 230 kr.

■ Enligt centrala RALS 2001 och SEKO

Om parterna inte kommer överens inom sex månader är den totala lönepotten 2,6 procent. Lägsta löneökning för varje medlem är 230 kr.

■ Det centrala avtalet mellan SACO och Arbetsgivarverket innehåller inga minimivärden. SACO vid GU kräver att löneutrymmet ska fördelas individuellt i direkta förhandlingar med respektive fakultet.

Oviss utgång av förhandlingarna

LÖNEFÖRHANDLINGARNA är kraftigt försenade – vilket främst beror på att facken och arbetsgivaren fortfarande inte är överens om hur förhandlingarna ska gå till.

Det bud som arbetsgivaren har presenterat ligger på knappt tre procent. Men de tre facken vid GU tycker att det är för lite och hänvisar till att högskolesektorn som helhet har släpat efter i löneutvecklingen med 5 procent.

Nytt för i år är att facken har träffat samtliga områden vid GU, där bland annat fakultetsledningarna har fått beskriva de speciella problem som finns inom respektive område.

Under den närmaste tiden kommer

facken att var för sig förhandla med arbetsgivaren och sluta lokala avtal. Därefter tar de så kallade realförhandlingarna vid, alltså individförhandlingar med respektive fakultet.

Om de nya lönerna ska kunna rapporteras in i tid för novemberlönen måste individförhandlingarna vara klara i slutet av oktober, eller senast första veckan i november. Men det är högst osäkert om den tidsplanen håller, bedömer facken.

– Vi är försenade med förhandlingarna. Vi är en liten grupp som ska klara av mycket förhandlingar på kort tid och det blir inte lätt att hinna med, konstaterar Inger Wilgotson Lundh på SACO.

Bättre kontroll efter påminnelse

Var tredje lärare vid Göteborgs universitet har någon bisyssla.

Dokumentationen av bisysslor är god, enligt internrevisionens kartläggning. Men kritik riktas mot fakulteterna för bristande rutiner och uppföljning.

DEN SOM HAR en bisyssla är enligt högskoleförordningen skyldig att rapportera detta till fakulteten. Internrevisionen har undersökt i vilken utsträckning lärarna har anmält bisyssla. Resultatet är positivt: cirka 90 procent av de lärare som har verksamhet vid sidan av sin anställning har nu redovisat sina bisysslor.

– Det visar att GU i dag har god kontroll på hur bisysslor dokumenteras, säger internrevisionens chef Torie Kallin.

Men kontrollen var inte alls lika bra för några månader sedan. Först efter det att internrevisionen uppmanade lärare att komma in med uppgifter tog det skruv.

– Vi har gjort nytta under resans gång. Det är glädjande, konstaterar Torie Kallin.

För att få en bild av läget har internrevisionen jämfört näringslivsregister med vad som rapporterats in av lärarna själva. Enligt studien har närmare 500 av lärarna vid Göteborgs universitet en bisyssla, vilket motsvarar 30 procent.

LÄRARNAS BISYSSLOR regleras i Högskolelagen. Jämfört med andra anställda inom offentlig verksamhet kan professorer, lektorer, adjunkter och forskarasistenter ägna sig åt bisysslor om deras kompetens kommer till nytta i samhället. Men det är bara tillåtet om bisysslan inte skadar allmänhetens förtroende för universitetet, om den hålls klart åtskild från lärarens arbete inom ramen för anställningen och om den inte är arbetshindrande eller konkurrerande.

Skyldigheten att rapportera gäller

endast bisysslor som ligger inom anställningens ämnesområde. Dokumentationen ska, enligt Torie Kallin, vara i sådan ordning att "det går att fortlöpande följa vilka bisysslor varje lärare har".

I den statliga bisyssleutredning, som presenterades förra året, betonas vikten av att bisysslorna rapporteras så att högskolan kan följa vilka bisysslor en lärare har. Öppenheten ska minska risken för att lärare ägnar sig åt olämplig verksamhet. Det är högskolans skyldighet att förbjuda en lärare att ha en förtroendeskadlig bisyssla.

MEN I DEN HÄR undersökningen har inte internrevisionen undersökt om en bisyssla strider mot reglerna.

– Det har aldrig prövats vid GU och det kan vara svårt att avgöra var gränsen går. Det är något som nämnderna får ta tag i.

Torie Kallin menar att kontrollen på fakultetsnämnderna hittills har varit bristfällig eller praktiskt taget obefintlig. Det saknas regelbundna rutiner och uppföljning. Ett problem är att många anmälningar stannar på institutionerna. Nu hoppas hon att granskningen ska leda till bättre kontroll av bisysslornas omfattning.

– När vi började studien hade bara 40 procent av alla som har bisyssla anmält detta och det är en låg siffra. Då kan man inte påstå att man har god kontroll. Fakulteterna bör göra årliga uppföljningar av dokumentation av bisysslor, föreslår internrevisionen.

Även fördelningen av bisysslor varierar inom universitetet. Inte helt överraskande är det framför allt lärare inom medicinska fakulteten, Handelshögskolan och samhällsvetenskapliga fakulteten som har flest bisysslor.

Allan Eriksson

Vi trycker din avhandling!

**hög kvalitet -
till konkurrenskraftigt pris!**

DocuSys koncept bygger på att spara tid och pengar:

- Via minimala starttider
- Rationell produktion för snabbt genomlopp.
- Kombination av offsettryck och digitaltryck.

Kontakta Jörgen Carlsson, tel: 031-706 15 00
e-post: jorgen.carlsson@docusys.se

DocuSys

Profilen

Namn: Inger Berggren

Sysselsättning: Beteendevetare. Är enhetschef på Ungdomsmottagningen Väster. Blev i våras klar med sin avhandling på institutionen för pedagogik och didaktik. "Identitet, kön och klass. Hur arbetarflickor formar sin identitet".

Familj: Man och 24-årig dotter.

Hobby: Snickrar och spikar gärna. Ser mycket teater. Teater Halland är favorit.

Livselixir: Nyfikenhet.

Motto: Treåringens: Varför då-då?

Läser: Nästan bara facklitteratur. "Det är inga val utan det känns som måsten".

Äter: Italienskt. "Jag gillar att laga mat och dricka vin".

Med en

FOT I VERKLIGHETEN

Text: Annica Carlsson Bergdahl

Bild: Jerker Andersson

I våras disputerade Inger Berggren.

Avhandlingen riktar strålkastarljuset på arbetarflickor.

Klassperspektivet är givet.

– Vad skulle man annars ha för måttstock, undrar hon.

Under avhandlingens gång fortsatte hon sitt arbete på Ungdomsmottagningen.

– Det finns något dödande med teoretiskt arbete. Jag måste ha direktkontakt med den verklighet ungdomarna finns i, säger Inger Berggren och skrattar högt.

FA GÖR SOM Inger Berggren. De flesta kombinerar inte forskning och vanligt arbete.

– Det finns en vila i att befinna sig bland arbetskamrater som inte lägger pannan i djupa veck utan fat-

tar rätt beslut i de mest komplicerade situationer, säger hon.

– Jag kunde aldrig ägna mig åt alltför vidlyftiga teoretiska fantasier eftersom jag hela tiden blev avbruten av den komplexitet som är unga arbetarflickors verklighet. Om jag hade isolerat mig och bearbetat materialet kunde jag glidit iväg och avhandlingen hade blivit en annan. Teoretisk fantasi är viktig men man ska vara försiktig.

Vi sitter på Ungdomsmottagningen i Västra Frölunda som Inger Berggren har varit med och startat för att möta unga kvinnors behov. Här arbetar barnmorskor, kuratorer, psykolog och läkare. Ett team på tio – perfekt, enligt Inger Berggren. När man arbetar med mänskliga dimensioner ska man inte vara fler. Kommunikationen fungerar och det går inte åt en massa tid till att sitta i möte och informera.

Inger Berggren har aldrig varit engagerad i något politiskt parti. Hon var med några veckor i grupp 8 men tröttande på alla som visste hur allt var och hade facit till en bättre värld.

– Så fort jag organiserat mig blir jag motståndare till det jag gett mig in i. Jag kan aldrig vara sådär 100-

procentigt säker. Min strävan är större ödmjukhet och den stöter man inte på bland "sanningssägarna" i organisationer. Samtidigt innebär både chefskapet och forskningen att ständigt välja och fatta beslut, på goda grunder.

Annedals byalag är det närmaste hon har varit att vara organiserad. Det var ett gäng som i början på 1970-talet stred för att det gamla Annedal skulle bevaras och som förde en öppen diskussion om samhällsplanering. Hon minns hur hon klädde sig fin, tog på sig kjol, när hon tillsammans med likasinnade skulle uppvakta Göteborgs politiker. Annedal revs men diskussionen som fanns i byalaget blev en del av den politiska processen. Utan deras iver hade Haga aldrig sett ut som det gör idag.

NÄR INGER BERGGREN BÖRjade på universitetet var det en pol. mag. hon tänkte sig. Matematik var hennes ämne och ekonomi intresserade henne. Den politiska glöden fanns även om den inte gick att inordna i bokstavskombinationer. Det blev statistik (aldrig matematik), sociologi, pedagogik och psykologi. En sak visste hon – hon ville inte bli traditionell socialarbetare.

– Jag kan inte tänka mig att sitta på den makt som gör att all genuin kommunikation stryps. Ungdomar har ett bra uttryck för bluffande och ljugande för att få det lilla – jidder. Även om rätten till ett drägligt liv finns på papperet definieras innehållet i denna rätt av dominerande grupper i samhället. Det finns fortfarande för få möjligheter att begära hjälp på egna villkor.

Trots sitt motstånd blev Inger Berggren socialarbetare. Fältassistent.

Inger Berggren anser att det går mode i språket, inte minst i den akademiska världen. Hon är förvånad över hur blind och okritisk forskarvärlden kan vara.

– Klasser, har ni det? frågade en dansk kvinnlig forskare i lila och rosa velour Inger Berggren på ett av de seminarier som avhandlingen har föranlett.

INGER BERGGREN KONSTATERADE en viss skepsis hos den danska damen som troligtvis inte är ensam om att reagera på ordet "klass".

– Så länge vi inte har något annat begrepp som beskriver samhällets ojämlikhet och som har med utbildning, ekonomi och social status att göra tänker jag hålla mig till klass.

I början av 1970-talet kom Inger Berggren att arbeta med förortsungdomar i västra Göteborg, vid sidan av ett forskningsprojekt på sociologiska institutionen om nyfattigdom. Miljön i förorten var fruktansvärd i jämförelse med hennes egen barndomsidyll i Sävedalen. Människors livsvillkor var helt andra än i medelklassens välordnade gleasa villaområde, där man kunde planera sin framtid och kontrollera de ungas situation. Förorten, där Inger Berggren arbetade, hade rykte om sig att vara Sveriges sniffningscentral och droger florerade. Den nyinflyttade föräldragenerationen hade lyckats skaffa sig en bättre bostad men de var oförberedda och naivt omedvetna om vad deras barn gjorde.

– Vi hade läst olika samhällsvetenskapliga ämnen men den konkreta förortsverkligheten blev ändå chockerande. Jag jobbade fem kvällar i veckan. Jag ville förstå varför det såg ut som det gjorde. Om jag inte hade haft mina redskap från universitetet hade det varit omöjligt. Att ha tillgång till olika teoretiska begrepp är en förutsättning för att kunna analysera och för att inte gå vilse och göra missbedömningar. Vi var optimistiska och trodde på lösningar och en ljusare framtid men efterhand bleknade drömmarna och blev mer realistiska. Det finns strukturer i samhället som klasstrukturer som man inte rår på med optimism och lokalt socialt arbete.

1972 FICK INGER BERGGREN en fast tjänst som fältassistent i en förort dominerad av medelklassfamiljer. Ett arbete som pekade ut för henne att medelklassnormen är så stark att andra grupper definierar sig mot den. Den nya erfarenheten innebar att Inger Berggren idiotförklarade sig som socialarbetare.

– Det var ett psykologiskt försvar mot att inte bara se livet och misären i de nya arbetarförorterna som avvikelser mot en allt mer dominerande medelklassstruktur. I medelklassförorten fanns en annan nöd och andra problem men också andra lösningar och framförallt resurser.

I närmare femton år arbetade Inger Berggren som fältassistent. Med åren blev samhällsklimatet tuffare.

Arbetslösheten ökade och det gjordes rejäla neddragningar i välfärden, med oro som följd. Fältarbete var under 1970- och början av -80-talet ett arbete med pojkgäng där tjejerna ofta bara var bihang. Skolor byggdes ut, en utbyggnad som, enligt Inger, fick olika konsekvenser för pojkar och flickor. En del pojkar straffade ut sig, de beväpnade sig och bildade gäng på etniska grunder. Det hårdnade klimatet och killarnas annorlunda organisering drabbade också tjejerna. I mitten av 1980-talet var tjejerna inte längre bara bihang utan bildade egna grupper som gjorde anspråk på att få ta plats, till exempel på fritidsgårdarna.

– Många ville inte se vad som höll på att ske, eftersom

vi alla vill tro att allt blir till det bättre. Så därför talade ingen om den komplicerade situationen i förorterna. Det innebar också en kris för fältarbetet som blev både farliga och svårare.

Inger kände för första gången att fältarbetet inte fungerade. Hon jobbade allt mer med tjejgrupper i samarbete med skolan.

– Det var positivt att dessa arbetarklasstjejer tog sig rätten att vara ute, på så vis tog de del av den kvinnliga frigörelse som fördes i medelklasskvartären och i tidningspalterna, menar Inger.

Efter alla pojkgrupper genom åren blev mötet med tjejgrupperna ett annorlunda och lärorikt arbete. Inger

Bergström var nyfiken på hur flickorna och de unga kvinnorna levde i sina grupper och hur de försökte att få livet att gå ihop hur komplicerat de än hade det.

Vad betyder det att bli övergiven av sina närmaste vänner? Vilket känslomässigt pris är tjejerna beredda att betala för att slippa vara ensamma? Hur hanterar de sin utsatthet?

Tjejerna anförtror sig till Inger. De hade andra förväntningar och använde ett annat språk än killarna som betraktade relationen till henne mer som en affärsupp-görelse.

INGER BERGGREN SAMLADE ERFARENHETER som hon tog med sig när hon blev föreståndare för Ungdomsmottagningen när den startade 1990.

Inom ungdomsforskningen handlade det mesta fortfarande om unga pojkar.

– Det var i första hand de häftiga killarna forskarna intresserade sig för. Jag blir irriterad. När forskarna började upptäcka tjejerna var det de häftiga tjejerna som fick stå i fokus, de som mäter sig med grabbarna. Arbetartjejerna som inte utmärker sig och som varken har ambitionen att bli företagsledare eller rockmusiker har svårt att få plats i forskningen.

Med tiden blev behovet av att få kunskap om dessa tjejer allt viktigare för Inger Berggren. Arbetarflickornas identitetsskapande blev ämnet för hennes avhandling. Dessa unga kvinnor bär mycket socialt ansvar, de tar hand om varandra, sina killar och de hjälper sina föräldrar. De får ofta jobb i tunga service- och vårdarbeten. Deras insatser är avgörande för att samhället ska hålla ihop, menar Inger. Att få kunskap om dessa flickor, hur de ser på sig själva och hur de hanterar sin situation som uppväxande unga kvinnor är viktigt.

TJEJERNA I AVHANDLINGEN är dessa viktiga unga kvinnor just när de försöker att etablera sig som självständiga individer och ta plats i samhället.

Hon valde Frölunda för att det där finns både medel-

klass- och arbetarklassbefolkning och för att det inte är utpekat som ett problemområde.

– Tjejerna är duktiga på att organisera sig och de har kontroll över varandra. De värnar om sina kompisar och om sina relationer, och de lever oerhört kollektivt. De pratar ärligt med varandra och är medvetna om sin situation. De vill gärna bo kvar i sin förort. Tjejerna driver på sitt sätt en motståndsrörelse mot dåliga sociala villkor och killarnas krav på att de alltid ska finnas till hands.

– Och de har en fantastisk humor, säger Inger Berggren. Häftig, rå, självutlämnande, men aldrig cynisk som den ofta kan vara hos medelklasstjejer, journalistgenerationen, som hon kallar dem, med orden i sin makt. Det finns en stor diskrepans mellan dessa två grupper av unga kvinnor.

Hon menar att det sociala avståndet har ökat, mellan medelklassen, som har brett ut sig, och arbetarklassen som har minskat.

– Social kompetens, som är en merit i alla sammanhang, handlar inte om något annat än att man är uppfostrad i medelklassen.

ARBETARKLASSEN HAR PRESSATS tillbaka. Under hela 1980- och 90-talen skedde en gigantisk omfördelning av resurser. Mer pengar gick till aktiespekulation och till en slags vinprovningsskultur, menar Inger.

– Arbetartjejerna har idag svårare att göra en klassresa. Visserligen räddar gymnasiet många av arbetartjejerna men inte på grund av sitt innehåll utan tack vare sin form.

Gymnasieskolan är likt ett stort torg där 16-19-åringar står och pratar med varandra i tre år. De blir starkare, slipper att ge sig ut i arbetslöshet och skjuter på familjebildande och barn. De får några egna år för utbildning och utveckling.

För att få arbetartjejerna att bryta upp från sin barn-domsmiljö och läsa på universitetet krävs att de gör det tillsammans med varandra, en slags sällskapsresa, som Inger upplevde att många gjorde när hon var ung. Men idag finns ingen gemensam destination och tjejerna tror inte att utbildning ska förändra deras situation. De vill bli värderade som goda och viktiga människor som kan få en ansedd plats i samhället även om de väljer praktiska utbildningar.

– Jag brukar säga till min mamma, när hon skryter om vilka duktiga barn hon har, att min generation hade en jäkla tur. Det fanns ekonomiska resurser att bygga om hela Sverige. Och en tro på att allt kunde bli bättre, barn och samhälle kunde odlas. Dagens unga är inga förlorare utan det handlar om att verkligheten ser annorlunda ut idag. Men om dessa kvinnor ska få det bättre måste dialogen mellan arbetarklassens och medelklassens kvinnor upprättas på nytt, konstaterar Inger Berggren. ■

Nu invigs Sahlgrenska akademien

Så är det då äntligen dags att högtidlighålla en av de största organisatoriska förändringarna i Göteborgs universitets historia. Efter fem år av utredningar och förberedande arbete invigs den femte oktober Sahlgrenska akademien i Konserthuset.

– GENOM INVIGNINGEN vill vi visa att nu börjar det här nya sättet att tänka och fungera inom universitetet, nu sätter vi igång och kavlar upp ärmarna, förklarar Göran Bondjers, preses för Sahlgrenska akademien. Men man ska inte tro att en ny organisation innebär omedelbara förändringar – det kommer att ta några år innan omdaningarna får effekt och de enskilda anställda kommer nog att märka att deras arbetsplats fortfarande är sig mycket lik.

Det var 1996 som den så kallade HSGU-utredningen tillsattes av universitetsstyrelsen för att undersöka om det gick att förbättra samverkan mellan de olika hälso- och sjukvårdsutbildningarna. Tanken var att i en akademi knyta samman de medicinska, odontologiska och vårdvetenskapliga fakulteterna men att också låta universitetet i övrigt få inflytande över akademien. Till akademien knyts nu även Sahlgrenska Universitetssjukhuset och Nordiska Hälsovårdshögskolan. I styrelsen finns representanter för vård, region och näringsliv.

– Det gällde att se lite bredare på vilken kunskap som behövs för att man ska uppnå hälsa, både för individens och samhällets bästa och inte minst för att förbättra den förebyggande vården, säger Göran Bondjers.

– Visionen och målsättningen är god, menar Gunnar Dahlén, dekan vid odontologiska fakulteten. Sedan kräver förändringen en hel del omställningar rent mentalt. Men jag tror att det är ett riktigt grepp att samla all hälsovetenskaplig kunskap och verksamhet inom universitetet under en hatt och att forskning och utbildning nu separeras tydligare eftersom pengarna kommer från två olika håll.

Kommunalråd Bengt Odlöw var ordförande i HSGU-utredningen. Han tror att den nya akademien kommer att innebära större lyhörighet för vad samhället önskar och behöver av hälso- och sjukvården:

– Akademiens organisation bygger på samarbete och det

Fannie Gaston Johansson, Göran Bondjers, Bengt Odlöw och Gunnar Dahlén.

tror jag är nödvändigt om vi ska kunna bibehålla en hög kompetensnivå inom vården. Inte minst den förebyggande vården kommer att bli alltmer betydelsefull i framtiden men då måste skola, sjukvård och näringsliv samverka för att nå resultat. Sahlgrenska akademien ser jag som ett föredöme som mycket väl kan få efterföljare på andra håll.

I och med att Sahlgrenska akademien trädde i kraft den första juli i år har också vårdvetenskapliga sektionen blivit egen fakultet.

– Det blir därmed den första vårdvetenskapliga fakulteten i Norden, berättar Fannie Gaston Johansson, nybliven dekan för fakulteten. Jag tror att allt det som nu hän-

der inom det hälsovetenskapliga området vid GU kommer att få stor betydelse i framtiden. Universitetet är en del av samhället och att det finns nära kontakter mellan akademien, kommunen och regionen gör att vårt arbete blir både effektivare och bättre. Det kommer att bli mer naturligt att arbeta ihop i team, skillnader mellan olika yrken kommer att jämnas ut och så småningom, när förändringarna kommit i gång ordentligt, kommer både patienter och anhöriga att märka att det skett en stor förändring till det bättre.

Eva Lundgren

Fakta / Sahlgrenska akademien

Sahlgrenska akademien, som trädde i kraft den 1 juli i år, invigs den femte oktober i Konserthuset. Den nya akademien ska fungera som ett besluts- och beredningsorgan direkt under universitetsstyrelsen och rektor. Tre fakulteter ingår – den medicinska, den odontologiska samt den vårdvetenskapliga. I styrelsen finns också representanter för övriga fakulteter vid GU, liksom företrädare för Nordiska hälsovårdshögskolan samt för sjukvård och näringsliv i regionen. Tanken är att hela universitetets kompetens ska utnyttjas effektivare samt att samarbetet med samhället i övrigt ska bli bättre.

Mer än 2 000 lärare, forskare och annan personal arbetar vid akademien. När Annedals-klinikerna invigs kommer verksamhet samlas på Medicinareberget och på Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

Nordiskt pris till kariesprofessor

DOWEN BIRKHED, professor vid odontologiska institutionen vid Göteborgs universitet, har i samband med Nordisk Odontologisk Förenings årliga möte i Köpenhamn 23-25 augusti tilldelats Acta Odontologica Scandinavica Foundation's Prize. Priset, som är på 50 000 norska kronor, går till nordiska forskare som på ett "betydelsefullt sätt bidragit till odontologisk forskning".

– Jag har inte fått det här priset för något speciellt, någon särskild undersökning eller så, utan det är för arbetet i stort, säger Downen Birkhed. Det känns som ett erkännande att få ett sådant här pris och det betyder jättemycket, både för mig och för mina medarbetare. Jag kände stor glädje när jag fick priset och det smittar nog av sig på dem som man har i sin närhet.

Downen Birkhed blev professor i cariologi vid odontologiska fakulteten vid Göteborgs universitet 1989, dessförinnan var han verksam vid Tandvårdshögskolan

i Malmö. Han har arbetat med kariesforskning i drygt 25 år, han har varit handledare för ett 20-tal doktorander och har publicerat en stor mängd vetenskapliga artiklar i internationella tidskrifter. Hans forskning har framförallt varit inriktad på kolhydrater och sockerfria produkter men under senare år har han också ägnat sig åt forskning kring fluor och fluortandkräm, produkter som starkt bidragit till att tandhälsan har blivit bättre i världen.

Prispengarna är inte bundna till något speciellt.

– Jag kommer att använda en del av pengarna till min forskning och en del privat. Jag har bland annat köpt en skön fåtölj som jag ska kunna sitta och läsa i. Nyligen hade vi också all personal på avdelningen hemma – så man kan väl säga att en del av priset går till trivselkassan.

För prispengarna har Downen Birkhed köpt en fin fåtölj som han ska sitta och läsa i.

Jenny Löof

Estet som värnat om GU:s profil

FOTO: GÖRAN OLIFSSON

Han har kallats universitetets själ – Gunnar Dahlström, numera chef för stadsmuseet men under trettio år verksam vid GU. Allt från utformningen av brevpapper till renoveringen av universitetets byggnader har engagerat denne estet som nu blir hedersdoktor vid Göteborgs universitet.

TRETTIOTRE ÅR vid universitetet – men egentligen var det museiman Gunnar Dahlström ville bli. Att han i mitten av sextioalet tog jobb som sekreterare vid medicinska fakulteten var mest för att det kunde vara bra med administrativ erfarenhet.

– Jag skrev ut medicine licentiatexamen på löpande band och fick arbeta med ganska komplicerade saker. Vid den tiden var tandläkarhögskolan ny och många professorer skulle tillsättas. För mig gällde det också att lära in en helt ny terminologi.

Informationssekreterare, informationschef och akademidirektör hör till de titlar Gunnar Dahlström haft. Sju rektorer har han hunnit avverka och alla de stora förändringar universitetet gått igenom sedan mitten av sjuttioalet har han varit med om, till exempel när lärarhögskolan, journalisthögskolan och de konstnärliga utbildningarna skulle införlivas. Sedan 1969 har han dessutom tagit del av alla universitetets doktorspromotioner – vilket måste vara världsrekord.

– Antagningssystemet förändrades när universitetet byggdes ut. Förr var det bara att komma i slutet av augusti och säga: Här har ni mig! Det gjorde verksamheten svår att planera – skulle det komma 20 eller 200 studenter på de olika kurserna? Så ett komplicerat antagningssystem infördes och 1977 kom den första kurskatalogen.

Efter 33 år vid GU blir Gunnar Dahlström hedersdoktor.

FÖR ATT GÖRA universitetet mer känt i samhället bjöd Gunnar Dahlström in riksdagsledamöter, kommunledning, museifolk och journalister till informationsmöten.

– Allmänheten visste inte riktigt vad universitetet var. Vi både målade och opererade, vi blandades ihop med Chalmers, ingen visste var vi fanns. En japan kunde komma till huset i Vasaparken med resväskor och allt och fråga: Var är konferensen? Vilken konferens? undrade vi, för vi inom administrationen visste inte heller vad som hände på andra håll.

Universitetshörnan kom till på Gunnar Dahlströms initiativ – en plats dit man kan gå och fråga om det mesta som rör universitetet.

Och sitt stora intresse för kultur har Gunnar Dahlström visat, inte bara inom universitetet utan också som kulturnämndens utredare om Konsthallen och som grundare av universitetets konstförening.

– Estetik är nödvändigt för människan. Varför skulle annars den person som skapade ett lerkärl för 5 000 år sedan ha bemödat sig om att sätta dit prickar runt kärlet? Människan behöver mentala klädhängare, kultur, kunskap om det historiska arvet, olika intressen. Det är bristen på detta, inte stressen i arbetslivet, som gör att så många går i väggen i dag.

NU BLIR GUNNAR DAHLSTRÖM hedersdoktor vid Göteborgs universitet. Beskedet ramlade ner i brevinkastet i ett vanligt fönsterkuvert.

– Jag trodde förstas att det var ännu en räkning, förklarar Gunnar Dahlström. Men när jag såg vad det var blev jag både omtumlad och lycklig.

Eva Lundgren

Långvarigt miljöintresse ger utdelning

I drygt trettio år har kemi- och biologiläraren Bengt Andersson arbetat tillsammans med högstadielärover på Flatåsskolan i olika miljöprojekt. Nu blir han hedersdoktor vid Göteborgs universitet.

DE HAR UNDERSÖKT vattnet i privata brunnar, tagit reda på vilka tungmetaller som finns i konserverade champinjoner och gått runt i traktens livsmedelsbutiker för att se om det finns miljövänliga varor. Målet har alltid varit att genom konkreta projekt fånga upp elevernas intresse:

– För några år sedan var det en kille som slängde in en smällare i en av skolans korridorer, berättar Bengt Andersson. Egentligen borde han få kvartsittning men i stället fick jag med honom och ett par av hans kompisar på ett bullerprojekt. Vi ägnade flera kvällar åt att tända smällare och mäta ljudnivån från olika avstånd. Det hela ledde så småningom till en utställning i Stockholm och uppmärksamhet i både tidningar och tv.

Vid fackmässan om miljö på Svenska Mässan var Bengt Andersson med elever med. Och när det anordnades Kemins dag för ett par år sedan fick elever från

FOTO: GÖRAN OLIFSSON

Bengt Andersson blev både överraskad och glad när han fick veta att blivit hedersdoktor vid Göteborgs universitet.

Flatåsskolan visa brandförsök för bland andra räddningschefen i Göteborg. Och vid flera tillfällen har elever från Flatåsskolan varit med i Finnupptävlingar och tävlingar anordnade av Unga Forskare.

– Genom Science across the World har vi utbyte med elever från andra länder. Och får vi pengar över, till exempel från våra brunnsvattenmätningar, eller när vi säljer gödsel vi gjort från skolans kompost, skickar vi överskottet till Röda Korset eller Barnens regnskog. På så sätt får eleverna

en känsla för hur det står till med miljön i andra länder.

För sitt miljöengagemang har Bengt Andersson fått många utmärkelser. 1996 tilldelades han Lindqvistpriset som delas ut i samband med Nobelfirandet och som innebar pengar både till honom och skolan. För två år sedan fick han tillsammans med sina elever Råd&Röns miljöpris. Han har också fått Göteborgs stads miljöpris hela två gånger.

Men att han skulle bli lärare var inte

självkänt. Som ung var han mycket intresserad av vattenfrågor och tänkte sig ett arbete vid Fiskeristyrelsen.

– Men när jag läst zoologi, botanik och kemi tyckte jag att det kunde vara intressant att studera vid lärarhögskolan också och sedan har jag blivit kvar i skolan.

Intresset för miljöarbete är stort på Flatåsskolan. Ändå är Bengt Andersson inte helt optimistisk inför framtiden.

– Det har rustats ner så mycket vid skolorna under nittiotalet, bland annat sedan huvudlärarna togs bort. Ingen har ansvar för det material som finns och saker och ting slits snabbt ner. Vi har till exempel flera datorer, men de fungerar inte. Nya lärare får inte lätt att lappa ihop det som finns kvar till fungerande undervisning.

Eva Lundgren

Vilka är de andra hedersdoktorerna?
Läs mer på
www.gu.se/aktuellt

Studentens frihet diskuteras nästan aldrig

DET PÅSTÅS IBLAND att vi i Sverige inte kan föra mer än en debatt åt gången. Det är nog ett påstående som även gäller för olika grupper i det svenska samhället – akademiker till exempel. Under den för dagen gällande frågan ligger ett antal andra frågor och pockar på uppmärksamhet utan att riktigt hamna i fokus. En sådan fråga är den om den akademiska friheten. Med jämna mellanrum kan man läsa en krönika eller en debattartikel i någon av landets stora dagstidningar. Det ordnas seminarier och ges ut skrifter. Men någon riktig debatt blir det inte, varken nationellt eller inom det akademiska samhället.

Det mesta av vad som sägs och skrivs om akademisk frihet handlar om forskningens frihet. Denna frihet är i högskolelagen definierad till frihet att välja forskningsproblem, frihet att utveckla forskningsmetoder samt frihet att publicera forskningsresultat. Många debattörer pekar på ekonomin, som styr och begränsar forskningen. Andra pekar på faror som lurar i regelverk och extern styrning av lärosäten.

Dock saknar jag hos många debattörer en viktig aspekt av den akademiska friheten, eftersom universitetens verksamhet inte bara handlar om forskning utan i

minst lika hög grad om utbildning. Inom det humboldtska universitetsbygget talades det om *Lehrfreiheit* och *Lernfreiheit* – frihet att lära ut och frihet att lära sig det man är intresserad av. Som det framgår så gäller det en rättighet för både lärare och studenter. Hur skulle detta formuleras i dagens system?

DEN FÖRSTA PRINCIPEN bör vara studentens frihet att välja utbildning, *Lernfreiheit*. En student skall få studera det hon själv vill, så länge som kvalitén i undervisningen kan garanteras och studenten har nödvändiga grundkunskaper. Att universitetet eller regeringen, av arbetsmarknadsskäl eller av andra orsaker, tycker att studenten borde läsa något annat, spelar ingen roll. Denna idé brukar i dagligt tal kallas fri dimensionering, och finns inskriven i högskolelagen. Dock är inte högskolelagen överordnad statsbudgeten vilket kan få till följd att dimensioneringen av enskilda utbildningar trots allt styrs av regeringen och inte av studenternas önskemål.

Den andra delen, *Lehrfreiheit*, bör omfatta rätten att fritt strukturera och utveckla utbildningen samt, att i den konkreta undervisningssituationen fritt lära ut det man finner lämpligt. Läraren måste

ges möjlighet att, utifrån sin kunskap och sina perspektiv, forma undervisningen. Att övergripande strukturera utbildningen måste vara en rättighet som lärare och studenter delar på. Dock inskränks denna frihet när utomstående politiker, näringslivsföreträdare och andra kräver inflytande över utbildningens utformning. Problemet är då inte ett externt inflytande över universitetet, utan att vissa utomstående aktörer kan tvinga till sig inflytande utan att egentligen ha en formell rätt till det. Rätten att fritt utforma utbildningen är inte heller något som finns inskrivet i högskolelagen!

FINNS DET DÅ någon koppling mellan frihet i forskning, respektive studier? Ja, jag tror att det finns det. Skall man kunna utnyttja rätten att utforma undervisningen fritt så måste det finnas en mångfald av perspektiv att arbeta utifrån. Aktiva forskare kan bidra med dessa perspektiv. Det innebär inte nödvändigtvis att utbildning på grundnivå skall handla om de senaste forskningsrönen, men lärare som samtidigt är aktiva forskare kan sätta in utbildningen i ett sammanhang som även omfattar forskningsfronten. En sådan utbildning resulterar i studenter som kan fortsätta sin bana som kritiska, idérika och fria forskare.

FOTO: ALAN ERIKSSON

På så sätt kan fri forskning och fri utbildning gå hand i hand.

Som ett post scriptum måste tilläggas att all undervisning på universitetet inte vilar på vetenskaplig grund (och beprövad erfarenhet). En viss del av utbildningen vilar istället på konstnärlig grund, något som många tenderar att glömma bort. Detta pekar på att konstens frihet också borde räknas in i den akademiska friheten. Men det är ett faktum som är värt en egen krönika.

Jens Christian Berlin

Student & ledamot i universitetsstyrelsen

Gränslösa naturvetare erbjuder sin kunskap

Universitet och högskolor kommer att spela en viktig roll när Ingenjörer och Naturvetare Utan Gränser (INUG) startar sitt första projekt. Organisationen som officiellt bildades i Göteborg i maj har redan fått anmälningar från studenter som vill arbeta i projekt i utvecklingsländer.

– DET FINNS MÅNGA studenter som har ett socialt och miljömässigt intresse och engagemang för vår omvärld, säger Elisabeth Undén, som studerar naturvetenskaplig problemlösning vid Göteborgs universitet och som valts in i INUG:s styrelse.

– I INUG kommer vi att behöva jobba med många olika saker och många olika kompetenser kommer att behövas: allt från att skriva information på hemsidan till att åka ut i fält.

Hon är mycket positiv till den nya

organisationen och tror inte att välbetalda jobb är det viktigaste för nyutexaminerade:

– Jag vet många som vill ha ett meningsfullt arbete, ett arbete att vara stolt över. Vi som har en akademisk utbildning har ju faktiskt ett ansvar för hur vår kompetens används. Om man till exempel arbetar på ett företag som tillverkar vapen eller vapensystem har man ett ansvar för det.

TANKEN MED INUG är också att studenter från utvecklingsländer skall få hjälp att skaffa utbildningsplats eller praktik genom organisationen i Sverige.

Said Irandoust, rektor vid Högskolan i Borås och ordförande i INUG, säger att engagemanget på Göteborgs universitet, Chalmers och andra högskolor i Västra Götaland var den bidragande faktorn att INUG startades just i Göteborg. Han och Claes I Helgesson, tidigare professor vid

Göteborgs miljövetenskapliga centrum, har arbetat med att utbilda studenter från utvecklingsländer. För nästan två år sedan började de att prata om en organisation som kunde erbjuda kunskap och teknik till utvecklingsländerna och samtidigt arbetade för en hållbar utveckling. Läkare utan gränser var en förebild och lite senare förstod de att tanken funnits på annat håll också. I Frankrike finns organisationen Ingénieurs Sans Frontières, som den svenska organisationen har kontaktat nu.

– Vi får samtal nästan dagligen från projekt i utvecklingsländer om tekniska problem där vi kan stå till tjänst med vår kunskap, säger Said Irandoust.

ORGANISATIONEN VILL BYGGA upp ett nätverk för att förmedla kunskapen, men också för att få kunskap om de förhållanden som gäller i utvecklingsländerna.

– Studenterna som kommer hit har viktig information att ge för organisationens framtida arbete, berättar Claes I Helgesson. Vi har också beslutat att konkret stödja studenter som vill genomföra sina ex-jobb i u-länder, så kallade Minor Field Studies, MFS, genom att förmedla handledare i landet i fråga och ställa oss bakom deras ansökningar till SIDA.

Styrelsen har inlett kontakter med tänkta finansörer och samarbetspartner som till exempel SIDA, Lutherhjälpen och andra hjälporganisationer. Hjälpen kan handla om att stå till tjänst med kunskap om vattenrening och energiförsörjning och där finns det hur mycket som helst att göra, berättar Said Irandoust.

INUG:s hemsida: www.hb.se/iug

Viveca Bladh

Viktigt med eftertanke i ytlighetens tid

Stig Fredrikson ny gästprofessor på JMG

Utseendet är bekant. Rösten likaså.

Hans rapporter har spridits med etervågorna över både Östersjön och Atlanten under så många år att de nu är en del av historieberivningen.

Som gästprofessor på JMG vill Stig Fredrikson nu bidra till respekten för fördjupning och eftertanke.

MÖTET MED STIG FREDRIKSON börjar dramatiskt. Attentatet i USA har just blivit känt och personalen på institutionen för journalistik och masskommunikation (JMG) följer nyhetsrapporteringen på teve i fikarummet. Den skakade nyhetsuppläsaren avslutar sändningen med att lämna över till vädret. Personalen stönar över okänsligheten:

– Gör något Stig!

Vi hinner bara precis ta de få stegen till hans arbetsrum innan mobilen ringer. Av samtalet förstår jag att Aktuellts redaktion vill ha upp sin utrikeskommentator till kvällssändningen.

– Vi får nog ställa in den här intervjun, säger Stig.

Han är halvtid som gästprofessor i Göteborg och halvtid på Aktuellt. Nu blir det konflikt mellan rollerna.

Men Stig väljer professorsrollen denna gång och intervjun blir trots allt av.

I sin installationsföreläsning på JMG talade han om vikten av att ha tur, det vill säga att vara på rätt plats vid rätt tidpunkt. Det var den unge reportern Stig Fredrikson den gången i april 1972 då han som TT:s korrespondent i Moskva åkte hem till Alexander Solzjenitsyns hemliga adress inför nobelprisceremonin.

MÖTET LEDDE DELS TILL att Stig kunde skicka hem en lång intervju med nobelpristagaren (där nobelpristagaren själv skrivit alla frågor och svar), och dels till att Stig blev Solzjenitsyns förbindelselänk med västvärlden. Under två år hjälpte Stig till att förmedla brev och manuskript, ända tills Solzjenitsyn blev arresterad och utvisad.

– Vi har fortfarande kontakt. Än idag är han övertygad om att vi faktiskt lyckades lura KGB. Vi hade hemliga mötesplat-

FOTO: GÖRAN OLUFSSON

Som utrikeskommentator på Aktuellt vill Stig Fredrikson ge nyheterna fördjupning och som gästprofessor på JMG vill han bidra till respekten för eftertanke i ytlighetens tid.

ser och reservplatser. Det var lite av en agentverksamhet faktiskt.

– Spännande?

– Ja, men otäckt också.

Att Stig från Aneby i Småland över huvud taget blev journalist har en del att göra med vad som hände under de sista dagarna av en semesterresa sommaren 1968. På väg hem från ett förhoppningsfullt Prag mötte Stig och hans reskamrat det som skulle komma att krossa den spirande frihetsglädjen. På gränsen mellan Tjeckoslovakien och Polen kom en kolonn av Warszawapaktens stridsvagnar körande.

När de båda unga männen kom hem blev de intervjuade av Smålands-Tidningen och Stig upplevde känslan av att ha varit med om något betydelsefullt som var viktigt att berätta för dem där hemma.

– Jag har alltid känt att jag vill vara med och berätta vad som händer utanför Sverige. Och jag tror att det är viktigt hur man rapporterar, om man gör det kunligt, initierat och engagerat.

Som utrikeskommentator vill han bara uttala sig om det han känner väl till. I hans fall handlar det främst om USA och Ryssland.

– Det är väldigt roligt att kommentera något som just har inträffat. Det är då det visar sig om man är påläst eller inte. Men om det inte märks att du varit med om något som du blivit berörd av blir det inte bra.

Han har nyligen installerats i sitt lilla rum på JMG som än så länge har kala väggar.

– Jag kanske måste sätta upp lite ryska affischer här.

Ryssland är ett land han ibland kan längta till. Han lämnade fler vänner i det forna Sovjetunionen än han gjorde i USA.

– Det gjorde stort intryck på mig då vi levde i Sovjet, trots att det var på den gamla onda tiden med hemsk diktatur. Vi fick djupare mänskliga kontakter i Moskva än i Washington, och ibland längtar jag tillbaka till människorna där.

ARET SOM GÄSTPROFESSOR ser han som ett bra tillfälle att få prata med studenter, vädra ut sitt huvud och ta in andra intryck än dem han får på Aktuellredaktionen.

– Det här kom väldigt lägligt. Jag blev jätteglad när jag fick frågan. Jag ser fram emot att få höra studenternas åsikter om vad vi håller på med på Aktuellt.

När nyheterna på teve organiserades om slutade Stig som Aktuellts redaktionschef efter åtta år. Utvecklingen med allt fler och snabbare nyhetsrapporteringar i kombination med krympande resurser blev för tungt för en person som inte håller med om att antalet utrikeskorrespondenter kan minskas och bilderna köpas från CNN.

– Då är det ju andra ögon som har sett, och inte medarbetarnas. Jag tycker att vi måste slå vakt om kommentarerna och analysen. Speciellt nu i ytlighetens tid, då det är desto viktigt att sätta in saker i deras rätta sammanhang.

Kajsa Asklöf

Namn: Stig Fredrikson
Aktuell: Nyttillträdd gästprofessor på JMG
Familj: Hustrun Ingrid och tre vuxna barn.

Fritidsintressen: Springer varje morgon. Läser gärna skönlitteratur.

I Göteborg kommer han att passa på att besöka Konserthuset.

– De är väldigt duktiga. Sedan blir det nog mest att jag sitter och tittar på Aktuellt och ser om de gör bra sändningar.

ILLUSTRATION: TOMAS KARLSSON

Engelska – hot mot

Hör du till dem som tycker att kidsens svengelska inte är så cool och funderar över på vilken level deras språk egentligen befinner sig? Då oroar du dig för fel saker! För den som utgör det största hotet mot svenska språket är inte kidsen utan du!

FOTO: GÖRAN OLOFSSON
Lars-Gunnar Andersson efterlyser språklig hälsovård.

Texter: Eva Lundgren

Att det snarare är du än ungdomarna som utgör en fara för vårt språk har Svenska språknämnden slagit fast. Där menar man att den allt större dominansen av engelska inom allt fler områden, inte minst vetenskapliga, kan komma att få allvarliga konsekvenser i framtiden. Den offentliga diskussionen av viktiga frågor och problem i det svenska samhället måste diskuteras på svenska. Annars finns det risk för att fältet lämnas fritt för mindre seriösa debattörer, vilket inte är bra för demokratin.

”Domänförlust” är ett nytt ord som vårt språk berikades med 1997. Med det menas att man på ett visst språk inte längre diskuterar vissa frågor inom till exempel ekonomi, politik eller vetenskap. Om man underlåter att diskutera dessa frågor på svenska, urholkas på sikt möjligheterna att göra det.

Och det är här faran finns för svenskan – att vårt språk i framtiden kommer att bli något man talar hemma vid köksbordet medan samhällsdebatten förs på engelska.

Till dem som funderar över dessa frågor hör professor Lars-Gunnar Andersson vid institutionen för svenska språket. Han spår till och med att frågan om domänförluster och en eventuell marginalisering av svenskan kommer att bli den viktigaste språkfrågan i vårt land de närmsta hundra åren:

– Mycket av den kvalificerade forskningen bedrivs på engelska, framgångsrika svenska företag har gått över till engelska som koncernspråk och inom politiken diskuteras i EU-sammanhang viktiga sam-

hällsfrågor på ett språk som inte är vårt modersmål. Och på senare år har helsvenska familjer börjat sätta sina barn i engelsktalande gymnasier där de undervisas i till exempel fysik, kemi och biologi på engelska. Folk hetsar upp sig över att någon säger ”det är upp till dig” eller ”mejla” och ”chatta” men det är inte det som utgör faran för vårt språks framtid.

ATT FORSKARE MÅSTE kunna förklara på svenska vad det är de håller på med handlar förstås om demokrati:

– Eftersom de svenska skattebetalarna bekostar vår forskning, så är det minsta vi kan göra att rapportera om det vi gör på ett begripligt språk. Men det handlar också om vetenskapsmännens ansvar för kommande generationers forskare. Det är genom att informera unga människor och få dem intresserade för det vi gör som vi får fram nya studenter som vill forska vidare.

Men Lars-Gunnar Andersson framhåller att han inte är motståndare till att man använder engelska i forskningssammanhang:

– Självklart måste man publicera sig på det sätt som ger ens forskningsresultat bäst vingar. Och jag menar inte att man måste hitta en svensk term för minsta detalj man håller på med. Men om man sitter och pratar vid ett middagsbord och någon frågar vad man arbetar med, då ska man inte plötsligt behöva byta språk. Egentligen är det inte konstigare än så. Jag stöder alltså Svenska språknämndens förslag om att till

exempel alla avhandlingar bör ha en sammanfattning på svenska, eller att man på annat sätt informerar om sina forskningsinsatser på svenska.

Bland de cirka 6 000 språk som finns i världen hör svenska trots allt till den starkaste procenten. Vårt språk har en lång skriftspråklig tradition med stor bokutgivning och med en befolkning som hör till de mest läskunniga i världen.

– Det jag efterlyser är egentligen inte sjukvård utan snarare hälsovård. Det gäller att uppmärksamma problemen innan de blivit alltför allvarliga, och få regler som säger att saker som anställningsvillkor, varningsföreskrifter och maskininstruktioner måste finnas på svenska. Svenskan värnar vi genom att använda den – i alla möjliga sammanhang.

Säg så här i stället!

Svenska språknämnden uppmanar oss att använda följande svenska ord i stället för engelska:
brainstorm – idémöte
credit – erkännande, förtjänst
display – bildskärm, teckenruta, eller bara skärm, ruta
e-mail – e-post, e-brev
joint venture – samriskföretag
leasa – hyra
paper – uppsats, artikel
policy – riktlinjer, principer
printa – skriva ut
trainee – elev, praktikant

År 2000 skrevs samtliga doktorsavhandlingar vid medicinska, odontologiska samt naturvetenskapliga fakulteterna på engelska. Vid samhällsvetenskapliga fakulteten samt Handelshögskolan skrevs något fler uppsatser på engelska än på svenska. Vid utbildningsvetenskapliga fakulteten skrevs två av fem avhandlingar på engelska och vid humanistiska fakulteten skrevs 22 avhandlingar på svenska, tio på engelska samt tre på övrigt språk.

Vid en jämförelse med avhandlingsspråk 1980 kan man se att av 59 doktorsavhandlingar vid medicinska fakulteten skrevs sju på svenska och en på tyska. Vid naturvetenskapliga fakulteten skrevs också en avhand-

ling på tyska, alla andra på engelska. Vid odontologiska fakulteten skrevs samtliga sex avhandlingar på engelska.

Samhällsvetenskapliga fakulteten, där Handelshögskolan och utbildningsvetenskapliga fakulteten ingick, publicerade 13 avhandlingar på svenska och sju på engelska. Vid humanistiska fakulteten skrevs 10 avhandlingar på svenska och sex på engelska. Dessutom publicerades fyra avhandlingar på annat språk.

Engelskans dominans har alltså ökat på tjugo år, men inte bara på svenska språkets bekostnad utan engelskan har även trängt ut andra språk, som till exempel tyska.

svenska språket?

Hellre ett dåligt paper på engelska än en bra uppsats på svenska. Så tycks både forskare och studenter vid GU resonera. Men vid engelska institutionen finns universitetslektor Mall Stålhammar som tycker att många fler borde skriva på svenska.

Medicinare, tekniker och naturvetare är bäst, humanister och samhällsvetare sämst – så ser en kort sammanfattning ut när det gäller doktorandernas förmåga att klara av engelskan.

– Det beror förstas på att medicinare, naturvetare och tekniker skriver inom ganska avgränsade områden, där mycket handlar om material, metoder och tabeller, berättar Mall Stålhammar, som gjort en undersökning av doktorsavhandlingar och abstracts vid GU. Humanister och samhällsvetare måste ofta resonera sig fram till en viss slutsats och då ställs det förstas helt andra krav på språkhanteringen.

I början av 1990-talet gav engelska institutionen kurser för doktorander vid olika institutioner för att de skulle förstå vilka problem och konventioner som finns i engelska. Det är något som Mall Stålhammar tycker att man borde ta upp igen:

– Det är synd att låta unga människor göra dumma misstag som lätt hade kunnat undvikas genom en kort utbildning. Jag menar inte att alla måste skriva perfekt engelska men att den som ska skriva en avhandling måste göras uppmärksam på vad som kan orsaka missförstånd. Som det är nu får varje institution betala för översättningshjälp

som dessutom ofta sätts in på ett så sent stadium att översättare och doktorand inte hinner prata sig samman. Resultatet blir ofta ganska dåligt.

Men Mall Stålhammar tycker också att fler forskare och forskarstuderande borde fundera över om det verkligen är nödvändigt att alltid skriva på engelska.

– Om man skriver inom ett ämne som kanske mest intresserar svenskar missar man ju fler läsare än man vinner om man ändå skriver på engelska.

Att forskarnas språk kan utgöra ett demokratiskt problem håller Stefan Nilsson, dekan vid naturvetenskapliga fakulteten, med om. Men det beror inte på det myckna användandet av engelska.

De första åren på naturvetenskaplig fakultet handlar lika mycket om engelsk språkträning som om att läsa det ämne man valt. För här är det engelska som gäller. Det fungerar som arbetspråk, är det språk som all litteratur är skriven på och ska man publicera avhandlingar eller artiklar är engelska det självklara valet.

– Svenska studenter är väldigt duktiga på engelska och det tror jag beror på att de redan som små exponeras så mycket för språket, inte minst via tv, säger Stefan Nilsson. Vi försöker dessutom skicka iväg våra doktorander till USA, Canada, Storbritannien eller Australien och när de kommer tillbaka har de lärt sig fantastiskt mycket.

Ändå tycker Stefan Nilsson att det vore värdefullt med språkkurser för studenterna

liknande dem som finns på Chalmers:

– Engelska är ju inte så lätt som man kan tro, det finns fullt med synonymer och svåra uttryck och särskilt för den som inte är tränad på plats kan brister i språket utgöra ett handikapp. Vi har tidigare haft kortare kurser i presentationsteknik på engelska och mer i den stilen skulle säkert vara värdefullt.

Att den som arbetar på engelska kan ha svårt att hitta svenska termer för det han håller på med och att många engelska ord därför smyger sig in i svenska språket är det svårt att göra något åt, anser Stefan Nilsson:

– Jag ser inte heller det som något större problem. Det viktiga är att ett ord fungerar. Anglicismer behöver man inte rynka på näsan åt så länge alla förstår vad man menar.

Men att forskare ofta har svårt att göra sig förstådda inför allmänheten håller Stefan Nilsson med om. Men det handlar snarare om bristande kommunikationsförmåga än om språk:

– Om jag ska förklara för en samling intresserade lekmän hur nervceller fungerar är det svårt att veta vad jag kan utgå ifrån att min publik redan känner till och vad det är som jag måste förklara. Man vill varken lägga sig på en lekskolenivå eller vara helt obegriplig. Det här är ett stort och viktigt problem som varje forskare måste fundera över. Men huruvida forskare använder svenska eller engelska när de föreläser eller skriver avhandlingar handlar om en annan sak: vill man nå ut med sin forskning i hela världen så är det bara så att det är engelska som gäller.

FOTO: GÖRAN OLUFSSON

Tio dagars kunskapsfest

Texter: Jenny Lööf

Kunskap är kul – det är budskapet som ska marknadsföra årets upplaga av Universitetets vecka.

Den 5-14 oktober blir det fakultetsdagar, musikshow och lunchföreläsningar när Göteborgs universitet för fjärde året i rad samlar en mängd populärvetenskapliga aktiviteter under namnet Universitetets vecka.

– Våldigt mycket är sig likt sedan tidigare år, säger Tina Fernström, projektledare för Universitetets vecka. Vad som är nytt från förra året är framförallt den utökade satsningen på aktiviteter utanför centrum och att Adlerbertska Forskningsstiftelsens dag ingår i programmet.

Kampanjen, som liksom tidigare år tagits fram av Dragster Kommunikation, drar igång

i slutet av september med annonser i dagspress och affischer på spårvagnar.

Programmet trycks i fyrahundrasextiotusen exemplar och kommer att distribueras med GP till samtliga hushåll i Storgöteborg den 2 oktober.

Det stora arbetet med att ta fram programpunkterna till fakultetsdagarna har ägt rum på respektive fakultet. På avdelningen för information och omvärldskontakter samordnar man programmet och marknadsföringen och har hand om stadsdelssatsningen och aktiviteterna i universitetets huvudbyggnad i Vasaparken.

– Det som alla har gemensamt är att man vill försöka få dit fler personer i lite yngre åldrar, säger Tina Fernström. Många har därför lagt in sådana programpunkter som

man tror ska locka en yngre målgrupp. Det avspeglar sig också i årets kampanj som framförallt syftar till att avdramatisera universitetet och vår verksamhet.

Budgeten för Universitetets vecka är på 1,1 miljon kronor men de egentliga kostnaderna uppgår till över 3 miljoner kronor. Mellanskillnaden täcks upp av sponsordrag, bland annat från GP som skjuter till flera stora annonsplatser. Den stora kostnaden är enligt Tina Fernström informations- och marknadsföringskampanjen.

– Det man vinner med att samla ihop det hela till Universitetets vecka är framförallt att informationen och marknadsföringen väger tyngre och att man på så sätt skapar mer uppmärksamhet och förhoppningsvis drar fler besökare.

Ökad satsning utanför centrum

Skördetid!

- 5 okt
Sahlgrenska akademien vid Göteborgs universitet invigs*
- 6 okt
Hälsans dag/Samhällsvetenskapens dag
Program i Frölunda Kulturhus
- 7 okt
Naturvetenskapens dag/Handelshögskolans dag
- 8 okt
Adlerbertska Forskningsstiftelsens dag
Program i Kulturhuset i Bergsjön
- 8-12 okt
Lunchföreläsningar i Vasaparken
- 8-14 okt
"Those Were the Days" - musikshow i Vasaparken
- 9 okt
Utbildningsvetenskapens kväll i Vasaparken
- 10 okt
TV-debatt på Friskvårderstorget i Biskopsgården
- 11 okt
Program på Blå Stället i Angered
- 13 okt
Världspremiär på pjäsen "Ser åt samma håll", Artisten
- 13-14 okt
Humanistdagarna

5-14 okt
UNIVERSITETETS VECKA

Hela programmet hittar du på www.gu.se/universitetetsvecka

Programmet i sin helhet finns på www.gu.se/universitetetsvecka

Utomhusdebatt om framtidens arbete, världsmusik och föreläsningar om ungas val och kval – det är en del av innehållet när Universitetets vecka för andra året i rad flyttar ut en del av aktiviteterna till stadsdelar utanför centrum.

NÄR FÖRRA ÅRETS Universitetets vecka var på turné till några av kranskommunerna hade man även med programpunkter i Angered och Biskopsgården.

– Arrangemangen ute i stadsdelarna föll väl ut och därför har vi utökat satsningen i år så att vi också har med Bergsjön och Västra Frölunda, säger Lena Hallgren som är projektledare för stadsdelssatsningen.

Tanken med stadsdelssatsningen är att sprida Universitetets vecka över stan och inte bara hålla aktiviteterna i centrum. Målgruppen är framförallt boende i områdena i åldern 18 till 50 år.

– Liksom med resten av Universitetets vecka handlar det om att föra ut det som kommer fram i forskningen vid universitetet så att alla kan ta del av den. Men det finns också en viktig poäng i möjligheten att skapa förståelse hos föräldrar för vad universitetet är och vad universitetsstudier kan innebära för deras ungdomar, säger Lena Hallgren.

Programmet har tagits fram tillsammans med stadsdelsförvaltningarna och olika organisationer i stadsdelarna. På flera håll var samarbete redan igång; i Frölunda mellan Grundtviginstitutet, Frölunda stadsdelsnämnd, Frölunda Kulturhus och Levande historia i Göteborg. Den 6 oktober,

under Universitetets vecka, kommer en debatt att hållas i Frölunda Kulturhus. Forskare från Göteborgs universitet, journalister och göteborgare med anknytning till andra delar av världen kommer då att diskutera kring temat "krigets effekter på människor i Göteborg". Diskussionerna kommer bland annat att föras utifrån konflikterna på Balkan och i Mellanöstern och det är en frågeställning som tagits fram av samarbetsgruppen i Frölunda.

– Universitetets vecka blir där som en del i deras redan pågående arbete, säger Lena Hallgren.

I STADSDELSSATSNINGEN KOMMER inslag från utbildningarna vid den konstnärliga fakulteten att finnas med, för att visa upp bredden på universitetets utbud. I programmen i Bergsjön och Västra Frölunda deltar studenter från Musikhögskolans nya kurs Världsmusik och under kvällen i Angered kan man se en kortversion av skådespelarprogrammets avgångsstudenters slutproduktion "Ser åt samma håll". Det kommer också att bli utställningar med arbeten av elever från HDK och Konsthögskolan Valand.

Med på plats kommer också att finnas studievägledare och studentambassadörer.

UNGAS VAL OCH KVAL står i centrum när Universitetets vecka kommer till Blå Stället i Angered torsdagen den 11 oktober. Programmet i Angered riktar sig framförallt till ungdomar, deras föräldrar och människor som jobbar med ungdomar.

Religionsvetare Göran Larsson är en av föreläsarna vid Universitetets vecka i Angered. Hans

FOTO: GÖRAN OLUFSSON

Göran Larsson föreläser i Angered om ungdomar, religion och identitetsskapande och om hur religionen kan få andra funktioner och betydelser än de ursprungliga.

föredrag går under rubriken "Är det möjligt att lyssna på hiphop och vara muslim?" och bygger bland annat på en intervju med en muslimsk kille som är väldigt engagerad både i musik och i sin religion.

– Jag tycker att det är viktigt att vara med på såna här arrangemang, särskilt när det är utlokaliserat som på Blå Stället den här kvällen, säger Göran Larsson. Det är uppenbart att universitetet har en snedrekrytering och att man måste arbeta för en ökad mångfald.

HAN HOPPAS ATT en kväll som den i Angered kan göra skillnad för någon.

– Det finns ju en förhoppning om att man ska kunna locka någon att bli intresserad av att läsa på universitetet. Kanske kan det få en person som tidigare tyckt att religion är tråkigt att tycka att det faktiskt inte behöver vara så tråkigt.

Men Göran Larsson nämner också en annan aspekt med den utåtriktade verksamheten.

– Vid Humanistdagar, Vetenskapsfestivaler och andra sådana arrangemang får man ofta annorlunda frågor. Kanske är det på grund av att den som ställer frågorna inte är beroende av att jag är läraren, men man säger helt andra saker. Ibland är det väldigt basala frågor men det är alltid bra att möta dem. Det är ett sätt att legitimera vad man håller på med, det är viktigt att få förklara vad man gör.

För Universitetets vecka i Bergsjön kontaktade Lena Hallgren Medborgarkontoret i Bergsjön.

– Vi pratade förutsättningslöst kring vilka frågeställningar som skulle kunna vara aktuella och kom fram till att arbete, språk och delaktighet var saker som de tyckte var viktiga och som de också hade jobbat med.

UTIFRÅN DETTA BLEV temat Framtidstro i Bergsjön. Föreläsningar kring framtidens arbete, majoritetssamhället och "de andra" och framtidens svenska språk äger rum i Kulturhuset på Rymdtorget måndagen den 8 oktober.

På Friskvåderstorget i Biskopsgården blir det utomhusdebatt med arbete i fokus på eftermiddagen den 10 oktober. Programmet är framtaget i samarbete med BoBra-processen och Storstadssatsningen i Biskopsgården.

– Det är många människor som passerar över Friskvåderstorget på eftermiddagarna och utifrån det väcktes tanken att man skulle ordna något utomhus så att det är enkelt att stanna till och lyssna.

Var finns och vem får framtidens arbete? är frågor som ska debatteras och medverkar gör forskare, politiker och representanter från näringslivet. Debatten bandas av Göteborgs Universitets-TV och sänds den 22 oktober i Öppna kanalen, i direktsändning så att det finns möjlighet för tittarna att ringa in efteråt för att fortsätta diskussionen eller ställa frågor. ■

Svart komedi om fiendskap och konflikter

Under Universitetets vecka är det världspremiär för pjäsen *Ser åt samma håll* på Högskolan för teater, opera och musikal. Den är specialskriven av Anders Duus, student vid Dramatiska Institutet, för skådespelarprogrammets avgångsstudenter.

DET ÄR ANDRA ÅRET I RAD som en nyskriven pjäs uppförs på Högskolan för teater, opera och musikal.

– För ensemblen betyder det mycket att pjäsen är skriven just för dem, det är både speciellt och berikande. De har ett nära samarbete med manusförfattaren och det gör stor skillnad att spela en pjäs som aldrig tidigare uppförts mot en som många i publiken känner till sedan förr, säger pjäsens producent Charlotta Miller.

Ser åt samma håll är en svart komedi som utspelar

sig i en bingohall, där människorna är vana att få vara ifred. När *Utroparen* en kväll inte dyker upp gör omständigheterna att det blir en annorlunda kväll, där fiendskap, besvikelser och outtalade konflikter plötsligt kommer upp till ytan.

I pjäsen medverkar Jesper Barkselius, Niklas Engdal, Ylva Gallon, Peter Lorentzon, Mirja Turestedt och Jonas William Wahlstedt. För regi står Per Nordin och scenografin är signerad Linda Wallgren – ett par som också låg bakom förra årets framgångsrika slutproduktion *ON/OFF*. *Ser åt samma håll* har premiär den 13 oktober på Artisten och pjäsen spelas sedan till och med den 12 november. En kortversion av pjäsen kan också ses när Universitetets vecka kommer till Blå Stället i Angered den 11 oktober. För speltider och biljettninformation se programmet för Universitetets vecka.

FOTO: CHARLOTTA MILLER

Ser åt samma håll, en pjäs om fasaderna vi visar upp för världen, har premiär under Universitetets vecka.

Ekologisk helhetssyn präglar forskningsstiftelsens dag

– **JAG KOMMER ATT TALA** om ett rederi på Donsö och om hur de gör sina bedömningar när de köper en ny båt, säger Per Forsberg, en av föreläsarna under Adlerbertska Forskningsstiftelsens dag och doktorand vid Handels-högskolan. Jag tar upp det här rederiet som ett exempel på hur det går att driva ett företag inom ramen för uthållig utveckling.

Just uthållig utveckling är temat när åtta av Adlerbertska Forskningsstiftelsens stipendiater under en hel dag presenterar sin forskning för alla intresserade. Per Forsbergs föredrag har rubriken *Det goda omdömet* roll för uthållig utveckling men man kan under dagen också höra föredrag om till exempel *Naturen som rättesnöre? Vad är Naturen, vad är det vi vill bevara och varför?* och *Betydelsen av miljömässiga aspekter i produktutvecklingsprocesser*.

Det är första gången som Adlerbertska Forskningsstiftelsens dag äger rum under Universitetets vecka. Allmänheten har varit välkommen också tidigare är men då har publiken ändå till största delen bestått av forskare. I år kan det dock komma att se lite annorlunda ut.

– Det är kul att få träffa folk från så många olika fakulteter men det är också roligt att få presentera vad man håller på med inför en blandad publik, säger Per Forsberg.

Adlerbertska Forskningsstiftelsens dag äger rum i Volvosalen på Handels-högskolan måndagen den 8 oktober klockan 9-16. För övriga föreläsningar under dagen se Universitetets veckas program.

Lagt grunden till ett system där tusen blommor blommar

I HÖST STARTAR en förnyad lärarutbildning vid universitetet. Utvecklingen och utformningen av denna har, naturligt nog, väckt många engagerade och engagerande diskussioner. Som sekreterare för ULU (Utvecklingsgruppen för lärarutbildningen) har jag haft förmånen att kunna ta del av en stor del av dessa diskussioner på olika nivåer i organisationen och känner mig mot denna bakgrund kallad att, som ett underlag för en fortsatt debatt på den sakliga grund som anstår vår Alma Mater och med den trohet mot källorna som tarvas, sammanfatta utvecklingsarbetet och återge något av vad som i olika fora uttalats i samband med detta.

ULU:S UPPGIFT har inte varit lätt. Det har funnits många hinder att titta på och känna på. Gruppen har, i den lagda ambitionen att borra ordentligt i frågan för att

få alla kort på borden, stött på många delaktiga meningar, många olika perspektiv för att rulla upp lärarutbildningen och många bollar som varit frågetecken. Samtidigt har det varit viktigt att inte slå tummen i väggen och rikta blanka handen mot problem och kritiker, även om de senare ibland varit ute på helt fel is och ULU fått bära hundörat för omständigheter utanför dess kontroll. Arbetet har vidare fått bedrivas under stor tidspress. Området har sprungit väldigt snabbt, essensen har bytt skepnad under resans gång, tiden har dragit ihop sig och klockan runnit iväg. Det har i detta läget varit oerhört viktigt att kontinuerligt hålla olja i verksamheten och förskansa sig om att alla arbetat samont mot den gyllene medelpunkten och den absolut mest optimala lösningen.

Det har alltså varit en tuff match att

vandra. ULU har emellertid inte bara sprungit förbi med ballongen utan verkligen ställt huvudet på spets och därmed åstadkommit att isen nu trots allt är väldigt bruten. Man har sjösat grundprincipen om mångfaldhet i utbildningen. Man har lagt grunden till ett system där vi kan höra tusen blommor blomma. Spindeln i kärnan är att fakulteterna inte skall vara en brännande nagel i ögat på varandra utan tvärtom befrukta varandra både nerifrån och upp och uppifrån och ner.

TROTS STORA SVÄRIGHETER har således ULU kammat ett långt strå och har nu gått i mål. Utbildnings- och forskningsnämnden för lärarutbildning, UFL, har tagit över ansvaret för det fortsatta utvecklingsarbetet och ett stort antal ärenden, som ULU lyft och lagt under dess täcke. Där finns åtskilliga principiella och prak-

tiska problem som brinner i knutarna. Utöver de frågor, som direkt hänger samman med utbildningsreformen, har vi till exempel det faktum att många, inte minst på Pedagogen, med högst blandade känslor ser Sociala huset närma sig med stormsteg. Det gäller att se till att varken pedagoger eller andra blir trampade på tårna.

MEN MED DEN GRUND som är lagd för att etablera ett nytt tänk, som tryggt vilar på båda fötterna, och med den sammansättning, som den nya nämnden består av, torde det trots allt finnas goda förutsättningar att komma med på rätt vagn och så småningom också landa i rätt härad.

Hilding Sjödén
(kc på UB)

Personalarbatt på Fysiken!

Träna obegränsat på Fysiken med kombikortet
fram till 2002-08-31

För GU anställda endast 1.380 kr*

Som GU anställd kan du även rehabträna på Fysiken.
Kontakta FeelGood på 775 58 00 för mer info

* vid första gångs köp tillkommer en kortavgift på 50 kr.
Motsvarande pris för student är 1.595 kr och icke student 2.815 kr

Du kan även träna gratis på Fysiken som GU anställd. Observera att gratistimmarna dock är reglerade. Se schema på Fysiken eller det utskickade schemat.

FYSIKEN

WWW • FYSIKEN • NU

Gibraltargatan 39-41, 412 79 Göteborg, 031-16 99 37, www.fysiken.nu

En främmande fågel i reviren

OM VÄREN BURRAR brushanarna upp sig på myrarna och genomför sina stumma tornerspel för att visa de andra snäpporna vem som är störst, bäst och vackrast. Ingen jämställdhet där inte! Och ingen plats för seniorer heller!

De brunstiga hanarna tiger still om sina ambitioner. Det är blott med sina fasoner som de visar vad de är ute efter. Och revirbevakningen tar på orken. De utrotningshotade hanarna blir torra och sega i gubbkötet under speltiden. Därför utgör de inte något attraktivt villebråd för gastronomer av något slag. Men när kraftmätningarna väl är över och seraljen blivit bedårad så blir de åter lika grå och mjälla som alla andra.

PÅ SENARE ÅR har brushanar börjat spela året runt i Alma Maters hägn. Fortfarande ohörbart för ett otränat människoöra. Och ibland i flock. Det har nämligen kommit en främmande fågel i reviren som irriterar och attraherar på ett otillbörligt sätt: En spontanmuterande tvärvigg som stjälar omvärldens uppmärksamhet. Snäpphanarna är smärtsamt medvetna om att den pippin kan värpa guldägg med multipotenta stamceller! Det får dem att bli mindre nogräknade. De kan till och med börja samhumma och tillfälligtvis samsas om honor och reden – om inte för biologikens så åtminstone för mammons skull.

MEN EGTENLIGEN BRUSAR hanarna upp sig förgäves. Tvärviggarna trivs nämligen bäst bland de sina. De struntar i hegemonier och hierarkier och sparar sina krafter åt att värna om den biologiska mångfalden i de akademiska tassemarkerna – även om en och annan snäpptupp skulle tappa skruden av något så pass gement.

Guido Satir

SKRIV TILL GU JOURNALEN

Häftiga diskussioner vid kaffebordet? Protester, debatter, kritik och beröm? Skriv om det som berör dig på universitetet eller svara på andras inlägg. Låt fler få veta vad du tycker. Skicka din insändare per e-post till: gu-journalen@gu.se. Skriv kort och kärnfullt, helst inte mer än 400 ord, max 550 ord. Uppge namn (men det går också bra att vara anonym). Redaktionen förbehåller sig rätten att korta manus. Manusstopp för nästa nummer är den 19 oktober. Låt diskussionen leva! Debattera även på webben: <http://friaord.gu.se>

Livsgärning för marinbiologi

LARS F AFZELIUS, förre föreståndaren för Tjärnö marinbiologiska laboratorium i norra Bohuslän, avled i juni 65 år gammal. Lars Afzelius var med redan vid starten av Tjärnölaboratoriet i mitten av 60-talet och under hans föreståndarskap (1974-1999) utvecklades Tjärnö successivt till en av Europas ledande fältstationer för marin forskning och undervisning. Lars oerhörda entusiasm för marinbiologi och hans förmåga att med inlevelse beskriva marinbiologiska sammanhang för en bred publik bidrog starkt till ett ökat intresse ifrån allmänheten såväl som från politiker och beslutsfattare för marinbiologisk verksamhet.

ETT TIDIGT INITIATIV var att öppna verksamheten för besökare och under åren har tiotusentals besökare fått fascineras av Kosterfjordens myller av marint liv, klappat fiskar och sjöborrar i "klappakvariet", lyssnat på föreläsningar om marin forsk-

ning och åkt på exkursioner med forskningsfartyget Nereus.

I MILJÖPROBLEMEN KRING Idefjorden, vår gränsfjord till Norge, hade Lars tidigt ett starkt engagemang. Idag är fjorden renare än på flera decennier och har med regeringsbeslut status av Natura 2000-område.

Lars Afzelius arbete präglades av gränsoverskridande och nytänkande. Tillsammans med Gerlesborgsskolan tog han initiativ till en kurs i vetenskaplig illustrationsteknik. Denna väckte stor uppmärksamhet då den knöt ihop humaniora med naturvetenskap i en unik kombination. För många naturvetare något närmast otänkbart – för Lars ett sätt att utveckla kreativitet och gränsoverskridande.

FÖR SITT MÅNGÅRIGA engagemang för marina frågor och för sin mycket framgångsrika utveckling av Tjärnölaboratoriet fick Lars 1999 Hans Majestäts Konungens

medalj, 8:e storleken, i serafimerordens band. Liksom hans promotion till hedersdoktor vid GU 1992, var detta ett stort erkännande av hans framgångsrika verksamhet som skett trots (eller tack vare?) utebliven satsning på egen vetenskaplig karriär.

LARS ÖDMJUKA och icke-auktoritära ledning gjorde honom till en nära vän och insiktsfull mentor för alla verksamma vid Tjärnölaboratoriet samt för alla de många biologer som under åren fått sin introduktion till de marina miljöerna genom Lars undervisning. Genom Lars ledarskap växte en sammanhållning och en gemensam vision för Tjärnö fram i den så kallade Tjärnöandan som vi alla nu strävar efter att bibehålla.

Kerstin Johannesson
föreståndare vid Tjärnölaboratoriet

FOTO: SUSSANNE LILJEFRÉN

Lars F Afzelius avled i juni 65 år gammal.

Vill du bli vår nya ledare?

Högskolan i Trollhättan/Uddevalla söker

NY REKTOR

Högskolan i Trollhättan/Uddevalla (HTU) är en kvalitetsmedveten och utvecklingsinriktad högskola. Vi satsar för närvarande på uppbyggnad av flera tvärvetenskapliga profilområden för forskning. Vi har tidigt gjort oss kända för våra arbetslivsnära utbildningar och för en tät samverkan med samhälle och näringsliv. På sikt vill vi bli bäst i Europa inom området arbetsintegrerat lärande.

Högskolan i Trollhättan/Uddevalla är i ett skede av stark utveckling och förändring. Våra planer för forskningen och grundutbildningens forskningsanknytning kräver att rektor har förmågan och viljan att utveckla dessa områden. Vi vill också att vår rektor skall ha förmågan att identifiera och engagera sig för olika utvecklingsbehov inom HTU. Självklart skall rektor dessutom ha ett uttalat intresse för att vidare-

utveckla HTU:s inriktning mot utbildningar för kvalificerat yrkesliv.

Vår rektor skall ha goda ledaregenskaper och förmåga att fatta beslut och lyhört lyssna till och entusiasmera både sina medarbetare och studenterna. Han eller hon har väl inarbetade kontaktnät såväl nationellt som internationellt. Viktigt är också att rektor har erfarenhet av och intresse för att vidareutveckla HTU:s samverkan med arbetsliv, näringsliv samt offentlig och kulturell verksamhet. Vi hoppas också att vår blivande rektor har ett modernt och jämlikt arbetssätt och kan verka för att högskolan är en god arbetsplats för studenter och personal.

Andelen kvinnor inom gruppen av rektorer vid universitet och högskolor är liten. Högskolan ser därför gärna kvinnor som sökande till rektorsposten.

Högskolan i Trollhättan/Uddevalla, HTU, etablerades 1990 och har idag drygt 7.500 studenter. Antalet anställda är cirka 400. Vår verksamhet är organiserad i fem institutioner på tre campus: Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg. Institutionerna innefattar ett drygt tjugotal huvudämnen. Under läsåret 2001/2002 ges vid HTU ett trettiotal fleråriga utbildningsprogram och cirka 180 kurser.

HTU är väl rustad för framtiden med en ny strategisk plan. Vår övergripande vision är att bli europaledande i arbetsintegrerat lärande och i forskning inom våra profilområden:

- arbetsintegrerat lärande
- uthålliga verkstadsindustriprocesser
- medieproduktion
- hälsa och handikapp

Mellan HTU och studentkåren finns ett mycket gott samarbetsklimat, och nya fina kårlokaler finns på samtliga tre campus.

HTU har ett brett internationellt nätverk. Samarbete pågår med ett fyrtiotal utländska högskolor och universitet i främst Europa, USA och Australien.

HÖGSKOLAN
TROLLHÄTTAN · UDDEVALLA

För ansökan som rektor gäller Högskoleförrådets 2 kap, 8-13 / . Sökande skall vara behörig för ansökan som professor eller lektor. Vid ansökan skall även administrativ skicklighet beaktas. Tillträde: 1 juli 2002. Vilkomen med din ansökan senast 2001-10-22. Mer information kan med referens 167/01.

Adress: Registrator, Högskolan i Trollhättan/Uddevalla, Box 936, 461 29 Trollhättan. Fullständig profilbeskrivning finns tillgänglig på HTU:s webbplats: www.htu.se. Vilkomen att ringa högskolestyrelsens ordförande professor Ingerger Lind tel. 0733-97 50 20 alt. 0383-550 13 eller HTU:s personalchef Anita Rönestig tel. 0520-47 50 21.

www.htu.se

Personality

Rättelse

I förra numret fanns en felaktig uppgift under "personality". Maria Oscarson uppgavs vara ny professor, men rätt person ska vara Mats Oscarson, professor i pedagogik med inriktning mot engelska språket.

NYA PROFESSORER

Carl-Johan Gadd, professor i ekonomisk historia

NYA GÄSTPROFESSORER

Stig Fredrikson, gästprofessor i praktisk journalistik (t o m 31 maj 2002)
Hans Egnéus, gästprofessor i humanekologi (t o m 31 december 2001)
Guy Heyden, gästprofessor i miljö och hälsa med placering vid institutionen för arbetsvetenskap

NYA DOCENTER

Thomas Magnusson, historia
Staffan Wahlgren, grekiska
Maria Sjöberg, historia
Uwe Kjær, tyska
Karin Krohn, tyska
Bo Lennernäs, onkologi
Göran Malmstedt, historia
Per Cornell, arkeologi
Björn Mårdén, pedagogik

ÖVRIGA

Amanda Peralta, förlängt förordnande som föreståndare för Museion
Merritt Polk, universitetsadjunkt i humanekologi med 50 procent tjänstgöring vid avdelningen för humanekologi
Claudia Fahlke, universitetslektor (50 procent) i psykologi

Utbildning ska löna sig – även om man kommer "utifrån"

ALI RAYASH, han heter förstås inte så i verkligheten, läser anslagstavlan på Idépunkten i Norra Biskopsgården. Han är precis fyllda artion och läser alla platsannonser. Sen letar han vidare efter jobb på nätet.

Sen suckar han och sen börjar vi prata. Ali säger att han inte vet vad han vill göra, när han gått ut gymnasiet. Han vet inte vad han vill bli. Han vill tjäna pengar och bli helt oberoende.

Oberoende av vad, undrar jag. Han säger att han i vart fall inte vill bli beroende av svenskarna, på tämligen felfri göteborgska. Men tänker du bo och leva här i Sverige, frågar jag. Jo, svarar han. Det är inte Sverige han menar, utan svenskarna.

Och eftersom jag inte förstår sätter vi oss ner och Ali förklarar hur det hänger ihop, att han vill leva i Sverige. För egentligen är detta det land han har vuxit upp i och här har han många olika slags kompisar, också riktiga svenska. Fast de är inte som de andra "svenskarna". De som inte lät hans pappa och mamma jobba fast båda har akademisk utbildning och ledigt tar sig fram på svenska. Hans föräldrar har levt på socialbidrag och gått minst tiotusen kurser, säger han. Så nu har de gett upp, för svenska jobb får bara svenskar som heter typ Anders Nilsson och som aldrig sett en riktig svartkalle på nära håll – och absolut inte i fikarummet på jobbet. Ali vet inte om "utbildning lönar sig" om man, som han, är av "fel" sort.

MEN, STÅR JAG PÅ, kompetens måste väl vara kompetens, hur den än ser ut på utsidan. Kanske är det inte så nu, men det måste bara bli så i framtiden.

Åtminstone när vi fyrtyotalister går i pension, tänker jag. Alla vi som heter Anders, Tommy, Birgitta, Kristina – Nilsson.

"Fråga dina föräldrar, dina kamrater och deras kamrater om de känner till lediga jobb på det område som du är intresserad av. Det är vanligt att man får jobb genom personliga kontakter", så sägs det ofta.

Men vem skall Ali Rayash fråga? De flesta vuxna i hans närmsta nätverk är ju antingen arbetslösa, går en ny kurs eller har pizzeria. Och alla kan ju inte jobba på pizzeria...

MEN ALI, kan du inte tänka dig att plugga vidare – undrar jag. Du verkar ju ha rätt så bra betyg.

För Ali är universitetet långt borta, inte geografiskt, men det mentala avståndet är minst två gånger jordens omkrets, inte en kvart med spårvagn. För Ali vet inte "hur det går till på universitetet".

Alltså, säger han, jag vet inte hur man skall vara och om det ens är lönt för en svartkalle från Biskopsgården. Tänk om man pluggar och pluggar och så får man inte jobb ändå.

Vilka är framtidens arbeten? Hur kommer arbetslivet att se ut? Vilka krav kommer den unga generationen ha? Hur kommer deras uppväxt och bakgrund, deras erfarenheter att prägla deras val – deras preferenser? Var finns

FOTO: GÖRAN OLOFSSON

framtidens arbeten, här i Göteborg eller i någon annan stad i något annat land?

Kan man hitta framtidsbranscher, sådana som vi inte riktigt ser i dag, men som kommer att växa och utvecklas? Kommer gamla yrken att förändras och få ett annat innehåll, som kräver andra kunskaper? Kommer framtidens arbetsmarknad att kunna se dugligheten hos de unga, även om de inte heter Marianne Persson?

Ibland tänker jag att jag arbetar i en ravin, segregationsravinen.

KAN UTBILDNING - akademisk utbildning – vara ett sätt för barnen i Norra Biskopsgården att skaffa sig en plattform? Jag hoppas det, både för Alis skull men också för min egen. För vad händer annars...

UNIVERSITETET MÅSTE VARA synligt och tillgängligt, måste visa sig, sträcka ut handen också i förorten. Inte bara "komma ut" och forska lite då och då. Sådana som Ali och hans föräldrar är snart helt sönderforskade. En av de viktigaste uppgifterna är att minska det mentala avståndet för unga människor och förstå att här finns en begåvningsreserv att ösa ur.

Det skall max vara en kvart med spårvagn – om man har betyg nog att antas på en utbildning.

Rosie Rothstein

Ansvarig för Storstads-satsningen i Biskopsgården Deltar i tv-debatten om "Var finns och vem får framtidens arbete?" under Universitetets Vecka.

Plats: Friskvåderstorget

Tid: Onsdag 10 oktober kl. 16.00-17.30